

A painting of a landscape viewed through the dark trunks and green leaves of trees in the foreground. In the middle ground, a blue lake reflects the sky and the surrounding greenery. On the far bank, there are several houses with white walls and red roofs, nestled among more trees. The style is somewhat impressionistic with visible brushstrokes.

VATTEN OCH AVLOPP

Råd och anvisningar, ABVA 2009

INLEDNING

Väl fungerande vatten- och avloppsförsörjning är en av de viktigaste förutsättningarna för ett fungerande samhälle. VA-verket ansvarar för att producera och distribuera dricksvatten med god kvalitet samt att omhänderta spillvatten och dagvatten utan att olägenheter uppstår. I kommunen finns cirka 58 mil VA-ledningar, fem vattenverk, fyra reningsverk och ett stort antal tryckstegrings- och pumpstationer. För att bibehålla hög driftsäkerhet underhålls och förbättras anläggningarna kontinuerligt. Anläggningarna förser nästan 5 400 abonnenter eller 29 100 personer med dricksvatten.

ett väl fungerande VA-system är starkt beroende av hur fastighetsägarna utför sina delar av systemet och hur systemet används. Det är därför mycket viktigt att följa de bestämmelser och regler som finns. Den här broschyren har tagits fram för att klargöra vad som krävs av den som använder de kommunala VA-anläggningarna.

Råd och anvisningar ger praktiska råd och upplysningar om vanligt förekommande vatten- och avloppsfrågor. Broschyren är ett komplement till ABVA d v s allmänna bestämmelser för vattentjänster i Alingsås kommun.

ABVA är antagen av kommunfullmäktige och gäller från och med 1 januari 2009. Jämfört med tidigare ABVA från 2000 är ABVA 2009 omarbetad efter vattentjänstlagen som gäller från 1 januari 2007. En nyhet är att förbindelse för dagvatten kan meddelas utan särskild punkt.

Behöver du ytterligare råd eller fler exemplar av broschyren är du välkommen att kontakta oss på VA-verket.

ALINGSÅS KOMMUN
Tekniska kontoret
VA-verket

	Innehåll
Råd och anvisningar	Ansvarsfördelning
	Dricksvatten
	Avloppsvatten
	Anslutningsfrågor

ABVA 2009

**§ Lag (2006:412)
om allmänna vattentjänster**

Vatten och avlopp i siffror

Ordlista

Kontakt

INNEHÅLL

Råd och anvisningar:

■ **Ansvarsfördelning** s. 6

VA-verkets ansvar

Fastighetsägarens ansvar

Fördelning av ansvar

Förbindelsepunkter

Förbindelsepunktens läge

Gemensamma förbindelsepunkter

■ **Dricksvatten** s. 10

Vattenkvaliteten är jämn och hög

Dosering av tvätt- och diskmedel

Problem med dricksvatten

Många droppar små ...

Ny brukningstaxa

VA-avgifter

Vattenmätning

Avläsning av vattenmätaren

Placering och installation av vattenmätare

Återströmningsskydd

Vattenläckor i fastigheten

Förebyggande av frostsador

■ **Avloppsvatten** s. 18

Spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten

Vad bör man tänka på vid användning av avlopp?

Tryckavloppssystem

Dagvatten, Lokalt Omhändertagande av Dagvatten (LOD)

Översvämning

Hur förebygger du översvämningsskador?

Vad gör du om det blir översvämning?

■ **Anslutningsfrågor** s. 28

Allmänt vid om- och tillbyggnad

Regler för anslutning av dricksvatten m. m.

Dämningsnivåer

Inkoppling av servisledningar

Avstängning av vattenleverans

■ **ABVA 2009** s. 32

■ **§ Lag om allmänna vattentjänster** s. 40

■ **Vatten och avlopp i siffror** s. 50

■ **Ordlista** s. 52

■ **Kontakt** s. 56

ANSVARSFÖRDELNING

VA-verkets ansvar

VA verket ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten samt bortledning och rening av avloppsvatten inom verksamhetsområdena för dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Alla ledningar, med tillhörande anläggningar och avloppsreningsverk som VA-verket äger, kallas för den allmänna VA-anläggningen. I den allmänna VA-anläggningen ingår också servisledningar fram till förbindelsepunkter som huvudmannen har bestämt för varje fastighet. VA-verket kallas även för huvudman. *Se ny brukningstaxa och VA-avgifter under kapitel Dricksvatten.*

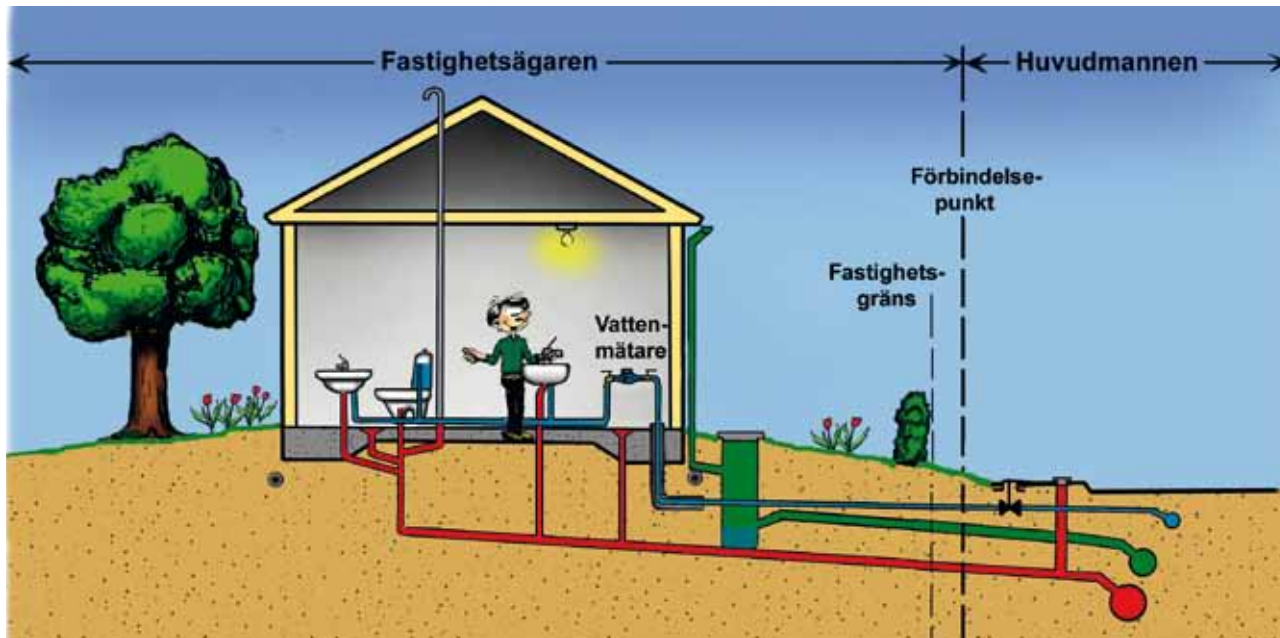
Fastighetsägarens ansvar

Fastighetsägaren ansvarar för ledningar och andra VA-installationer innanför förbindelsepunkten. Ägaren ansvarar för att allt installationsarbete, även sådant som inte kräver bygglov eller bygganmälan, anordnas och utförs så att det uppfyller kraven enligt Boverkets regler samt följer hänsynsregler i Miljöbalken. Alla installationer ska tillses och skötas regelbundet.

Förbindelsepunkten utgör gränsen mellan fastighetsägarens ansvarsområde och VA-verkets. Förbindelsepunkten är den punkt där fastighetens servisledningar ansluts till VA-verkets ledningsnät.

Fördelning av ansvar mellan VA-verket och fastighetsägaren

- Vattenmätaren är den enda VA-installation som tillhör VA-verket.
- Fastighetsägaren är ansvarig för att alla avgifter betalas.
- Fastighetsägaren ska se till att ledningarnas läge inom fastigheten dokumenteras och att dokumentationen följer fastigheten vid ägarbyte.
- Fastighetsägaren ansvarar för att informera eventuella hyresgäster och verksamheter om gällande regler i ABVA. Exempelvis vad man får släppa ut i spillvattnet och dagvattnet samt att vattenförbrukningen rapporteras årligen till fastighetsägaren.
- Byte av ägare av fastighet ska meddelas till VA-verket som gör en avstämning av vattenmätarens ställning.

Förbindelsepunkt: Den punkt där inkoppling av en fastighets ledning till den allmänna VA-anläggningen sker.

Servisledning: Den ledning som förbinder huset med kommunens huvudledningar.

Förbindelsepunkten: Utgör gränsen mellan fastighetsägarens ansvarsområde och VA-verkets och är den punkt där fastighetens servisledningar ansluts till VA-verkets ledningsnät.

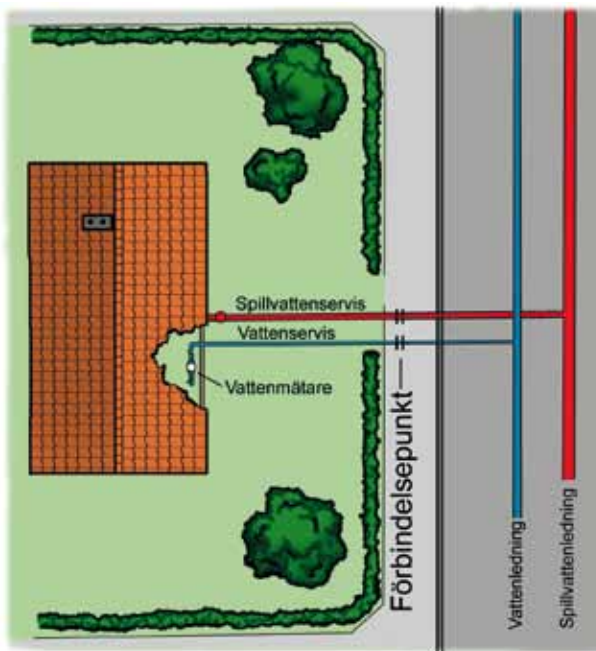
VA-anordning: Till exempel ventiler runt vattenmätare, backventil, dräneringsvattenpump, anordning för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD) och samlingsbrunnar.

FÖRBINDELSEPUNKTER

Förbindelsepunktens läge

Normalt ligger förbindelsepunkten cirka 0,5 m utanför fastighetsgränsen (tomtgränsen) när fastigheten ligger vid en gata där det finns allmänna ledningar.

Se bild nedan.

Området har restriktioner. Du får till exempel inte plantera träd, anlägga murar och förändra marknivåer. Kontakta VA-verksamheten. U-område får inte bebyggas för då förhindras återkomsten till ledningarna.

Om fastighetsägaren begär annat läge av förbindelsepunkt än det VA-verket beslutat om och VA-verket kan tillgodose detta, får fastighetsägaren betala eventuella merkostnader. Även kostnaden för ändring eller borttagning av servisledning betalas av fastighetsägaren.

När de allmänna ledningarna ligger i naturmark eller i så kallat u-område tillämpas andra regler för förbindelsepunktens läge. U-område är mark med allmänna underjordiska ledningar. Ledningsrätt är en avtalad rättighet att lägga ner och underhålla ledningar på annans mark och avtal tecknas då oftast mellan kommunen och en privatperson. Det framgår av detaljplan eller områdesbestämmelser på vilken mark eller i vilket område ledningarna ligger i. Se bild ovan.

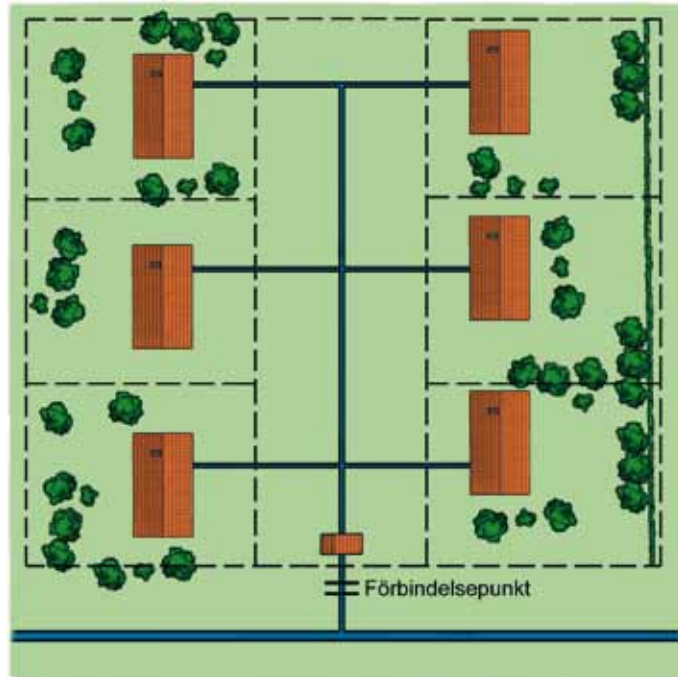

Gemensamma förbindelsepunkter

VA-verket kan godkänna att flera fastighetsägare kopplar in sina VA-installationer till det allmänna ledningsnätet i för fastigheterna gemensamma förbindelsepunkter. För att undvika framtida tvister och andra problem måste juridiska villkor först uppfyllas.

Gäller anslutningen flera fastigheter ska fastighetsägarna inrätta gemensamhetsanläggning (samfällighet) för vatten och avlopp enligt anläggningslagen. *Se bild till höger.* För gemensamma servisledningar bildas en samfällighet och gemensamhetsanläggning för VA-ledningar. Samfällighetsföreningen skriver avtal med VA-verket. Detta gäller oavsett om föreningen ligger inom eller utanför verksamhetsområdet. Innanför verksamhetsområdet tecknas avtal om förbindelsepunkt och leverans av vatten eller avledning av spillvatten. Lantmäteriet ska kontaktas för bildning av en gemensamhetsanläggning. Mätaren ska placeras i ett gemensamt uppvärmt utrymme, exempelvis förråd eller garage.

Andra lösningar för gemensamhetsanläggning, ska alltid avtalas med VA-verket. Samfällighetsföreningen betalar normalt bruksavgifter.

DRICKSVATTEN

Vattenkvaliteten är hög och jämn

Dricksvattnet från kommunens vattenverk håller mycket hög och jämn kvalitet. Vattnet uppfyller med bred marginal de kvalitetskrav som Livsmedelsverket ställer på dricksvatten för hushållsändamål. Vattenkvaliteten kontrolleras dagligen vid vattenverken. Dessutom sänds flera vattenprov per månad, både från vattenverk, ledningsnät och hemma hos abonnenter, in för analys vid ackrediterat laboratorium. Proverna tas enligt ett kontrollprogram godkänt av tillsynsmyndigheten. Observera att det är endast kallvatten som räknas som livsmedel, inte varmvatten. Använd inte varmvatten till matlagning på grund av ökad risk för bakterier och kopparhalt om du har kopparrör. Ta för vana att alltid spola ur vattnet som stått i ledningen över natten eller när du varit bortrest.

VA-verket garanterar inte ett visst tryck men i praktiken är trycket på 2,5 - 7 kg/m².

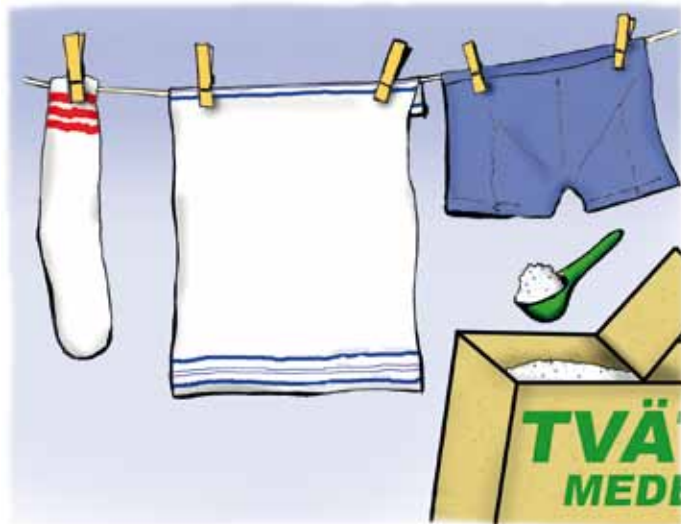
Dosering av tvätt- och diskmedel

Doseringsmängden av tvätt- och diskmedel är beroende av vattnets hårdhet och pH. Mycket hårt vatten kräver hög dosering, men för ett mjukt vatten räcker det med låg dosering.

Mjukt vatten = låg dosering

Vattnet som levereras från kommunens vattenverk är mjukt därför räcker det med låg dosering av tvätt- och diskmedel.

Vattnets hårdhet anges i tyska hårdhetsgrader och är cirka 3,5 °dH. Det mjuka vattnet medför också att salt för avhärdning inte behövs till diskmaskin eller kaffebruggare. Information om doseringsmängder finns på tvätt- och diskmedelsförpackningarna. Vattnets pH är cirka 8.

Problem med dricksvatten

Någon enstaka gång kan problem med missfärgat vatten förekomma på ledningsnätet. Det är inte hälsofarligt och oftast lokalt. Kontakta VA-verket om du har problem med vattnet, vi kan behöva åtgärda något.

Gråvitt vatten

Vid vissa tillfällen kan vattnet innehålla små luftbubblor som gör att vattnet ser gråvitt ut. Spola vattnet så försvinner luftbubblorna snabbt och vattnet blir klart.

Gulbrunt vatten

Eftersom en del vattenledningar är av järn bildas med tiden rost i ledningarna. I samband med driftstörningar på ledningsnätet eller i fastigheter, exempelvis vattenläckor och uttag av vatten vid släckning av brand, ökar vattenhastigheten i ledningarna och rost kan lossna och missfärga vattnet. Spola vattnet tills det är klart. Järnhaltigt vatten kan missfärga porslin och ljus tvätt.

Dålig lukt eller smak

Vid problem med dålig lukt eller smak ska vattnet spolas tills det känns kallt eller tills lukten eller smaken försvinner. Dricksvatten ska inte smaka eller lukta någonting! Ta för vana att alltid spola ur vattnet som stått i ledningen när du varit bortrest. Ta gärna kontakt med VA-verket om har några frågor om vattenkvaliteten.

Många droppar små ...

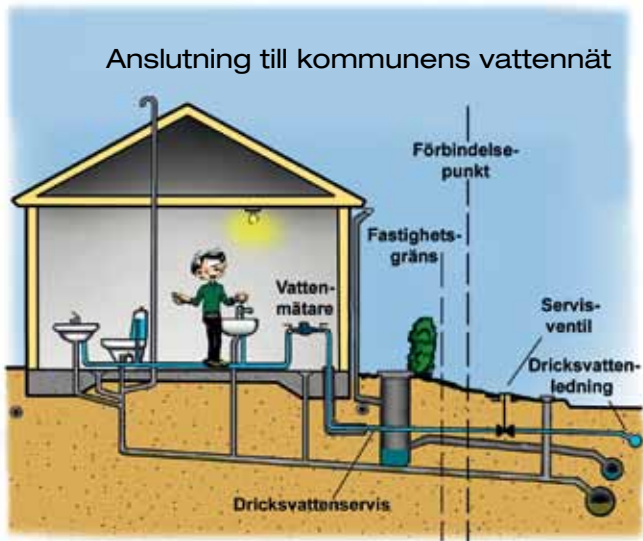
Tycker du att vattenräkningen är ovanligt hög? Det kan bero på läckande kranar eller rinnande toaletter. Titta på det lilla centrumhjulet i vattenmätaren. Är alla kranar stängda ska det stå still. Det som bara är några droppar då och då blir med tiden stora och dyra vattenmängder.

För att illustrera vilka mängder en liten oansenlig läcka kan förorsaka, har vi gjort denna uträkning.

Ett hushåll förbrukar i snitt 150 m³/år.

Läckans storlek om hålets storlek motsvarar diametern på en:

	Liter/min	m ³ /tim	m ³ /dygn	m ³ /år	
 Penna	60	3,6	86	31 500	 Badkarstappning
 Tändsticka	6	0,36	8,6	3 150	 Disksköljning
 Synål	0,6	0,036	0,86	315	 Tunn stråle
 Sytråd			0,08	31	 Tätdropning

VA-avgifter

VA-verket finansierar sina tjänster genom att ta ut avgifter från dig som VA-abonnent, alltså inga skattemedel. Innan en fastighet ansluts till den allmänna VA-anläggningen tas en anläggningsavgift ut. Därefter debiteras en löpande brukningsavgift uppdelad på fast och rörlig avgift. Fast avgift baseras på anslutning till vatten eller spillvatten samt dagvatten från fastighet (Df) beroende på servisen storlek. Det motsvarar servicen att ha tillgång till vattentjänster 24 timmar om dygnet, alla dagar, hela året runt. Rörlig avgift baseras på den mängd vatten som förbrukas och underhåll dagvatten gata (Dg). VA-verket har rätt att efterdebitera hushåll tre år tillbaka.

VA-taxan är specificerad på följande sätt från och med 2009:

Fast avgift V + S	(kr/år)
Fast avgift Df	(kr/år beroende på servisstorlek)
Rörlig avgift	(kr/m ³)
- V	(kr/m ³)
- S	(kr/m ³)
- Dg	(kr/m ³)

Df = Dagvatten från fastighet

Dg = Dagvatten från gata

V = Vatten

S = Spillvatten

1 liter kranvatten kostar 2 öre, buteljerat vatten kostar ungefär 1000 gånger mer. Du spar både pengar och koldioxidutsläpp genom att dricka ditt eget kranvatten. Tillverkning och transport av buteljerat vatten genererar cirka 100 000 ton koldioxid/år.

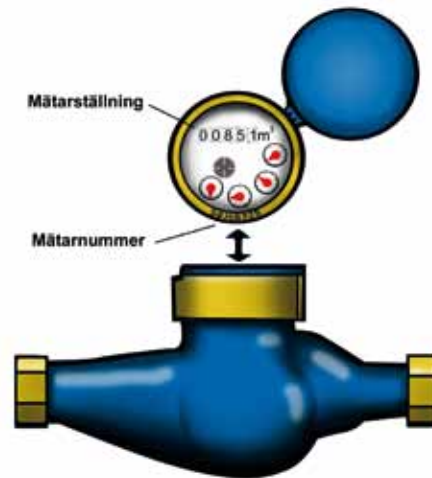
Vattenmätning

Eftersom VA-verkets kostnader ska täckas av avgifter finns vattenmätare monterade på fastighetens inkommande ledning. Vattenmätaren ägs av VA-verket som sköter service av vattenmätarna och byter ut dom regelbundet. För en villa byts vattenmätaren minst vart tolfte år. För att VA-verkets personal ska komma åt vattenmätaren måste fastighetsägaren lämna fritt tillträde till mätaren. Mätarplatsen och dess armatur, t ex ventiler, ska bekostas och underhållas av fastighetsägaren. Det innebär t ex att skydda mätaren mot frost. Ibland behöver ventilerna före och efter vattenmätaren bytas. Fastighetsägaren ska då anlita och bekosta en VVS-montör. Det är endast VA-verket som får byta eller demontera vattenmätaren och manövrera servisventilen i gatan.

Avläsning av vattenmätaren

För att fakturera kunderna efter så korrekt förbrukning som möjligt behövs en avläsning av vattenmätaren. Avläsning ska ske minst en gång per år. Självavläsningskort skickas ut under januari-februari till de cirka 5 400 abonnenter som har kommunalt vatten. Korten skickas till fastighetsägaren eftersom det är ägarens ansvar att mätarställningen lämnas. Mätarställningen går att meddela via svarsblankett, fax, internet eller telefon.

Ha som vana att stämma av vattenmätarens ställning med uppskattad förbrukning, när du får din räkning, fyra gånger per år. Ändras förbrukningen exempelvis på grund av ändrat antal personer i hushållet, går det bra att meddela VA-verket för justering av årsförbrukningen. Stor förbrukning kan tyda på vattenläckage, exempelvis en rinnande toalett.

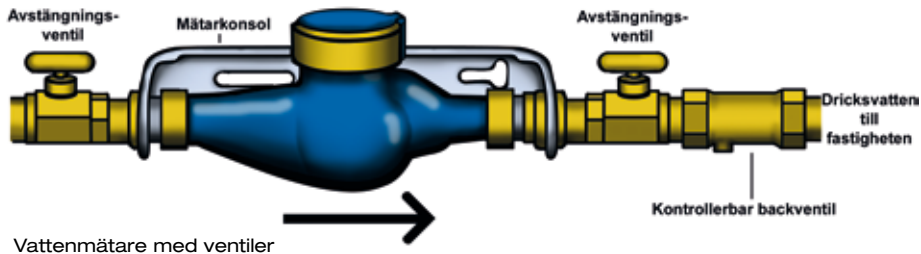
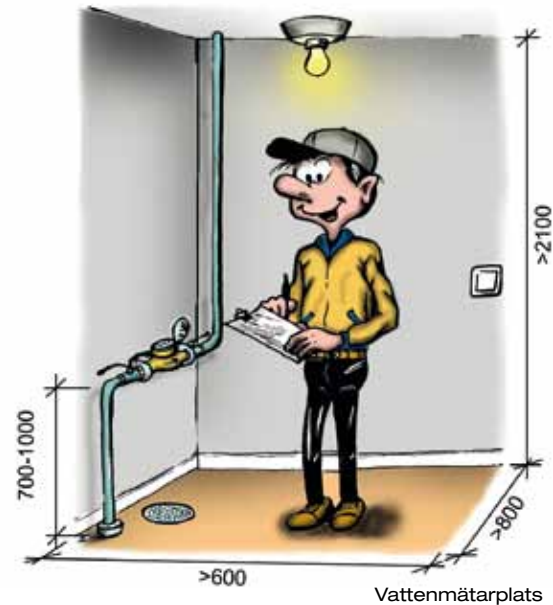

Det är endast VA-verksamhetens personal som får montera vattenmätaren och manövrera servisventil.

Placering och installation av vattenmätare

Vattenförbrukningen fastställs genom mätning om inte VA-verket bestämmer annat. Innan du tappar vatten från nätet, måste du ha en mätare inkopplad permanent.

Mätarens plats ska godkännas av VA-verket. Vattenmätaren ska placeras så att den är lätt åtkomlig för avläsning, byte och reparation. Mätaren ska vara skyddad mot frost och olämplig uppvärmning. Den får heller inte placeras så att den tynger och därigenom skadar ledningen. *Se punkt 18 ABVA.* Vattenmätaren ska sättas upp i uppvärmt utrymme.

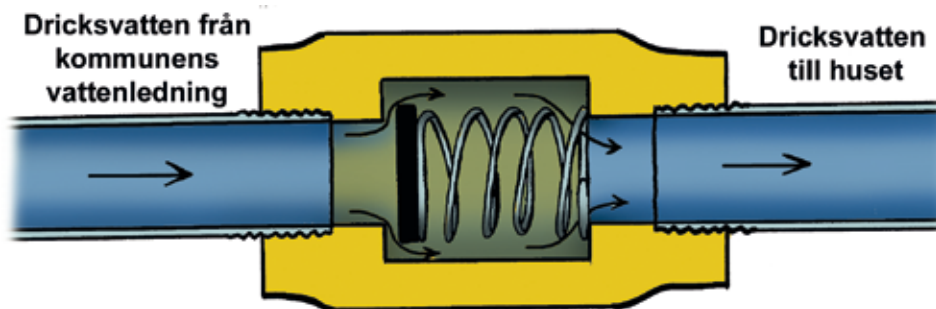

Vattenmätare med ventiler

Återströmningsskydd

Alla fastighetsägare är skyldiga att ha återströmningsskydd på inkommande vattenledning. Syftet med återströmningsskydd är att förhindra förorening av dricksvatten genom återströmning. Har du swimmingpool eller en verksamhet krävs annan klass på återströmningsskyddet, se standarden SS-EN 1717.

Är du osäker om återströmningsskydd är installerat kontakta en VVS-montör. Återströmningsskydd ska vara monterade i alla nybyggda hus. Vid byten av vattenmätare i äldre småhus sätter kommunen in en enkel backventil om sådan saknas.

Återströmningsskydd i genomskärning, monterad på vattenledning.

Vattenläckor i fastigheten

En läcka kan uppstå på servisledningen för vatten utan förvarning. Om vattnet rinner ut i marken, är läckan ofta svår att upptäcka och om läckan är belägen före vattenmätaren, registreras heller inte någon ökning i förbrukningen. Gör det därför till en vana att inte bara titta på mätaren utan också lyssna på den! Susar det vid mätaren, trots att kranar i huset är stängda, så läcker ledningen. Fastän det bortrunna vattnet inte kan mätas upp, när läckan ligger före mätaren, ska läckan repareras snarast. Annars riskerar du att drabbas av en vattenskada samt att VA-verket stänger av vattnet och debiterar en extra avgift för omätt vatten.

Fastighetsägaren har ansvaret att åtgärda vid fel på fastighetens VA-installation. Är det oklart om felet på servisledningen finns på fastighetens del eller på den allmänna delen av

servisledningen, bör fastighetsägaren först låta undersöka på vilken del av servisledningen felet finns. Visar det sig att felet finns på den allmänna delen, betalar VA-verket skälig del av undersökningskostnaderna. Å andra

sidan ska fastighetsägaren betala skälig del av VA-verkets utredningskostnader om det skulle visa sig att felet är beläget på fastighetens del av servisledningen.

VA-verket har enligt 41 § vattentjänstlagen, rätt att undersöka VA-installation och dess brukande inom en fastighet.

Förebyggande av frostsador

Vid stark och långvarig kyla finns risk att vattnet fryser i ledningar och vattenmätare. Det är särskilt stor risk i ouppvärmda utrymmen och i ledningar som ligger grunt. Du bör därför se till att vattentemperaturen i vattenledningen inte tillåts sjunka under nollstrecket. Otäta dörrar och öppen ventilation bör ses över.

Vid akut frysrisk kan frysning förhindras genom att låta en tappkran tillfälligt stå något öppen så att det blir ett svagt, men jämnt flöde i ledningen. Kranen måste förstås hållas under uppsikt så att det inte blir översvämning. Om mätaren placeras så att den fryser får fastighetsägaren själv bekosta en ny mätare.

AVLOPPSVATTEN

Avloppsvatten är en samlad benämning på spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten. Från en början renades avloppsvattnet för att minska smittspridning av sjukdomar. Sedan togs avloppsvattnets miljöpåverkan på allvar och många reningsverk byggdes. Syftet med reningen är dels för att ta bort organiskt material med farliga bakterier, dels skräp samt näringsämnen fosfor och kväve. Det renade vattnet leds sedan ut i Mjörn från Alingsås tätort, Västra Bodarne och Röhult. Från reningsverket i Sollebrunn, som även renar Mellbys, Gräfsnäs och Magras spillvatten, leds det renade vattnet ut i Mellbyån som rinner mot Anten.

Spillvatten, dagvatten och dräneringsvatten

Det som man tidigare kallat avloppsledningar förtydligas och skiljs på i denna skrift, liksom i ABVA och VA-taxan. Spillvattenledningen tar emot spillvatten från t ex bostäder och dagvattenledningen tar emot regnvatten och smältvatten från exempelvis tak, gårdar och gator liksom dräneringsvatten från husgrunder. Det här systemet med skilda ledningar för spillvatten respektive dag- och dräneringsvatten kallas duplikatsystem.

I äldre områden kan det förekomma att spill-, dag- och dräneringsvatten avleds i samma ledning och kallas då kombinerat system. Avsikten med det separerade systemet, duplikatsystem, är att minska belastningen på reningsverken och förhindra översvämningar i fastigheter. I samband med att befintligt ledningsnät förnyas byggs separata ledningar för dag- och dräneringsvatten respektive spillvatten ut även i äldre områden.

Avloppsvatten Samlingsnamn för nedanstående
Spillvatten Förorenat vatten från hushåll, industrier, serviceanläggningar och dylikt
Dagvatten Ytligt avrinnande regn- och smältvatten
Dräneringsvatten Vatten som avleds genom dränering

Vad händer med avloppsvattnet? Spillvatten

Ditt spillvatten från hushållet går till avloppsreningsverket där spillvattnet grovrenas från fasta partiklar. Och därefter renas från näringsämnen som fosfor, kväve och syreförbrukande ämnen innan vattnet släpps ut till naturen i sjöar eller andra vattendrag. Näringsämnen samlas i ett slam som kan användas till gödningsmedel i åkerbruk. Fasta partiklar går till förbränning.

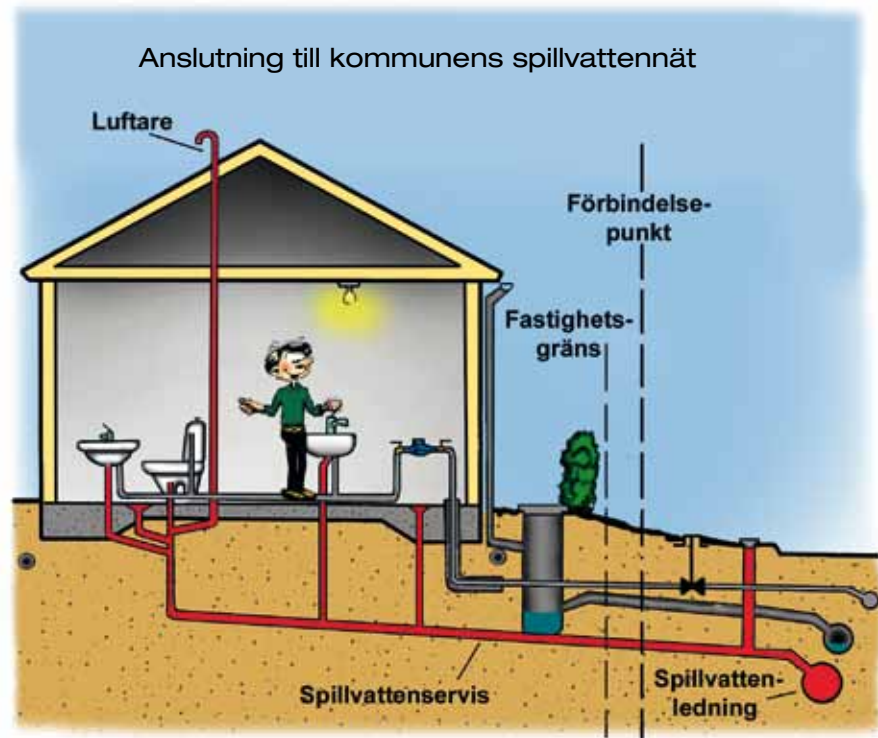
Dag- och dräneringsvatten

Dag- och dräneringsvatten förs i ledningar till vattendrag eller tas omhand enligt LOD, lokalt omhändertagande av dagvatten. Inom några områden låter man dagvattnet spridas över naturmark innan det förs till kommunens ledningssystem.

Vad bör man tänka på?

Eftersom våra avloppsreningsverk är byggda för att ta emot och rena spillvatten från hushåll får endast vatten från toaletter, bad, tvätt, disk och matlagning släppas ut i avloppet. Om andra ämnen eller fasta föremål spolat ned i avloppet äventyras ledningsnätets och avloppsreningsverkens funktion. Dessutom blir slammet från avloppsreningsverken oanvändbart som jordförbättringsmedel på jordbruksmark.

Se lista på nästa sida med exempel på produkter och miljöfarliga ämnen som inte får släppas till avloppet. Se även punkt 26 ABVA.

Tänk på miljön genom att sortera ditt hushållsavfall

Endast det som har passerat kroppen samt toalettpapper får slängas i toaletten. Om du följer nedanstående sorteringsanvisningar så orsakar du inga pumphaverier, störningar i reningsprocessen eller det biologiska livet i recipienten som det reade avloppsvattnet släpps ut i.

Miljöstation eller återvinningscentral

Exempel på farligt avfall:

- Olja, bensin och diesel
- Lösningemedel t ex lacknafta, aceton
- Färg- och lackrester, även rester av konstnärsfärger och vattenbaserade färger

- Lim
- Starkt surt eller alkaliskt avfall som syror eller lut
- Bekämpningsmedel
- Tungmetaller som kvicksilver, kadmium och bly
- Avfall som innehåller andra slags tungmetaller i höga koncentrationer
- Fotokemikalier

Apoteket

Överblivna läkemedel lämnas till apoteket

I ditt gröna kärl för restavfall

- tops
- underkläder
- nylonstrumpor
- plastpåsar
- kattsand

I ditt bruna kärl för matavfall

- stekfett och matolja
- råa ägg

Torka först bort överblivet

stekfett ur stekpannan

med hushållspapper och lägg i ditt bruna kärl för matavfall eller i ditt gröna kärl för restavfall. Diska sedan

stekpannan. När du gör detta förebygger du att fettet stelnar och bildar en propp i din avloppsledning från WC och kök.

Rätt och lagom med hushållskemikalier

Dosera lagom med tvätt- och diskmedel inklusive andra hushållskemikalier. Mer tvättmedel gör inte kläderna renare utan ger tvärtom sämre tvätteffekt då det extra tvättmedlet inte sköljs ur kläderna med risk för hudbesvär och allergier. Använd gärna miljömärkta kemikalier. Vi i Alingsås kommun har mjukt vatten vilket innebär att det behövs mindre mängd tvättmedel, alltså bra för miljön.

Tänk på miljön när du tvättar bilen

När du ska tvätta din bil och använda avfettningsmedel eller bilschampo ska du göra det i en ”gör-det-själv-hall” eller i en automatiskt biltvätt. Där renas det smutsiga tvättvattnet innan det släpps ut i naturen.

Du kan spola av bilen där smutsvattnet kan infiltrera, till exempel på grusad plan eller gräsmatta, men använd inte avfettningsmedel eller bilschampo.

Tvätta inte bilen på gatan eller garageuppfarten

Tvättvattnet innehåller föroreningar, bland annat oljor, tungmetaller, däck- och asfaltsrester som rinner via dagvattenbrunnar till våra vattendrag. Även om du tvättar med miljöanpassade rengöringsmedel är de inte så miljöanpassade att de kan släppas rakt ut i vattendragen. Sjöarna Anten, Mjörn, Ömmern och Färgen används som vattentäkter för vårt dricksvatten. Även djur och växter som lever i och av vattnet behöver skyddas.

Spillvatten från annat än hushåll

För industrier och restauranger finns särskilda regler om vad som får släppas till kommunalt spillvatten, exempelvis fettavskiljare. *Se punkt 27 ABVA. Kontakta VA-verket.*

Tryckavloppssystem

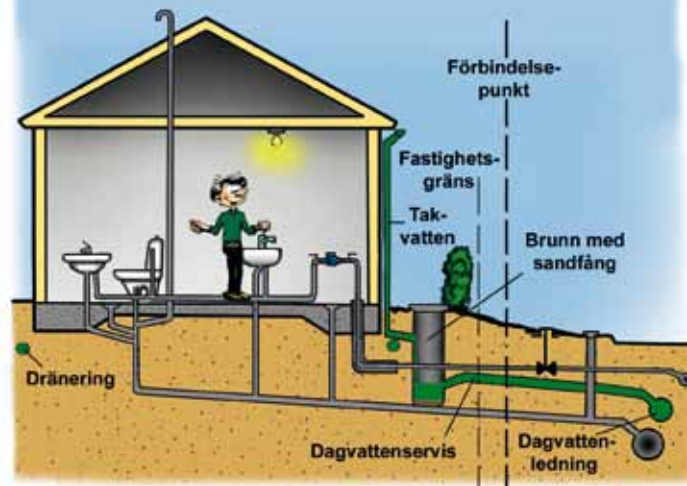
En allmän avloppsanläggning utförs normalt så att fastigheterna kan ansluta sina servisledningar och nyttja anläggningen utan att det krävs särskilda anordningar för fastigheten. Detta är dock inte alltid möjligt. Topografiska förhållanden kan exempelvis göra det omöjligt att avleda avloppsvatten med självfall till den allmänna anläggningen. Då krävs att pumpar installeras för att anläggningen skall kunna nyttjas på avsett vis.

Ett LTA-system (Lätt Tryck Avlopp) består av små pumpenheter, ofta en per fastighet, som i de flesta fall placeras inne på fastigheten i anslutning till den bebyggelse som ska betjänas av systemet.

Enligt vattentjänstlagen svarar huvudmannen för LTA-pumpenheten, trots att den oftast placeras inne på fastigheten. Enhetens plats bestäms av huvudmannen. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla pumpenheten med installationen i övrigt.

Fastighetsägaren svarar för och bekostar elförsörjning för drift av pumpenheten och uppvärmning av servisledningen fram till förbindelsepunkten.

Anslutning till kommunens dagvattennät

Dagvatten

Ligger fastigheten inom verksamhetsområdet för dagvatten kan man ansluta till den kommunala dagvattenanläggningen. Dagvatteninstallationen skall vara försedd med dagvattenbrunn med vattenlås och sandfång. Hit leds dagvatten och dräneringsvatten och sedan

vidare till den kommunala anläggningen. Dagvattenbrunnen skall alltid vara åtkomlig för inspektion och sandfånget skall rensas efter behov.

Om dräneringsvatten avleds till den kommunala dagvattenanläggningen måste Boverkets byggregler om lägsta uppdamningsnivå uppfyllas. Om uppdamningsnivån inte kan säkras krävs att dräneringsvattnet pumpas till dagvattenbrunnen.

Dagvatten och dräneringsvatten får inte anslutas till spillvattenledningen. Om en fastighet har sitt dagvatten anslutet till spillvattenledningen måste detta separeras (*se punkt 30 i ABVA*). Dagvattenledningarna leds inte till reningsverk utan antingen till en dagvattendamm eller direkt till närmaste vattendrag utan att renas. Det är därför viktigt att inget annat än regnvatten och vatten från dräneringar avleds via dagvatten- och rännstensbrunnar.

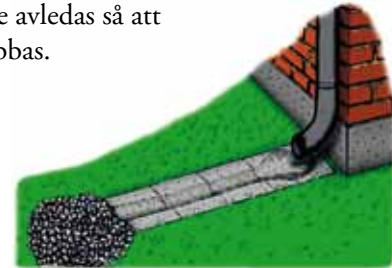
Dagvatten från annat än hushåll

Slam från exempelvis bergvärmeborrning, så kallat kax, får inte tillföras brunnar, ledningssystem eller diken. Bensin- och oljeavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar skall tillses regelbundet och tömmas så ofta att de alltid fyller avsedd funktion.

LOD - Lokalt Omhändertagande av Dagvatten

Med hänsyn till miljön bör vid ny- och ombyggnas av fastighetens servisledningar lokal omhändertagande av dagvatten (LOD) eftersträvas. LOD innebär att obetydligt förorenat dagvatten infiltreras i marken och renas. Påverkan på avloppsreningsverk och vattendrag minskar då. Dessutom minskar risken för grundvattensänkning genom infiltration.

Den enklaste LOD-anläggningen är ett stuprör med utkastare över en gräsmatta som lutar från huset. En annan lösning är att med en ledning avleda vattnet till en grus- eller sandbädd på tomten. Dagvatten ska tas omhand inom den egna tomten och inte avledas så att grannfastigheter drabbas. Ta kontakt med VA-verket för ytterligare information.

ÖVERSVÄMNING

Det finns flera orsaker till att en fastighet drabbas av översvämning; det regnar in, yt- eller dräneringsvatten förs mot husgrunden och tränger in genom källarväggar, stopp i spill- eller överbelastad dagvattenledning medför att vatten tränger in genom avloppsanordningar m. m.

För att förhindra översvämning på grund av ytvatten ska marken, de närmaste metrarna kring huset luta från huset. Det bör finnas tak över källartrappor och dräneringen ska fungera tillfredsställande.

För bästa funktion vid normal drift är kommunens huvudledningar dimensionerade enligt gällande föreskrifter. Trots detta kan problem med uppdämning i ledningar och översvämning i t ex källare ske i samband med extrema regn och hastig snösmältning.

Försäkringar täcker sällan alla de skador som kan drabba fastigheten när det blir uppdämning i ledningsnätet. Kommunen är ansvarig endast om den har begått något fel eller inte fullgjort sina skyldigheter.

Vid separerat ledningssystem orsakas en översvämning vanligen av stopp i fastighetens spillvattenservis eller av stopp i kommunens spillvattenledning. En annan orsak kan vara felkoppling av spill- och dagvattenledningar inom fastigheten.

Källare

I källartrappor eller garagedrifter finns golvbrunnar, så kallade spygatter, som ska vara kopplade till ledning som inte kan däckas, men kan även felaktigt vara kopplade under däckningsnivån till en dagvatten-

ledning. Vid kraftiga regn klarar dagvattenledningen i gatan inte av att transportera bort allt regnvatten, vilket innebär att gatan svämmas över. Om golvbrunnen är lägre placerad än gatans nivå tränger vatten upp ur golvbrunnen med risk för översvämning i källare och garage. Det är detta som på nybyggnadskartan beskrivs som "dämningshöjd i dagvattennätet", den nivå som regnvattnet i kommunens dagvattenledning får stiga till.

Tänk på att källartrappor skall ha en kant som hindrar dagvatten från att rinna ner från kringliggande mark. Begränsa också mängden vatten som rinner i garagenedfarten genom att ha så liten hårdgjord yta som möjligt ansluten hit.

Om stuprör är felkopplade d v s anslutna till fastighetens spillvattensystem, innebär det att ledningen blir överbelastad. Ledningen är dimensionerad att ta hand om spillvatten. Om spillvattenledningen överbelastas finns det risk för att regnvattenblandat spillvatten tränger upp i fastigheter och medför stora skador. Att ha dagvatten kopplad på spillvattenledningen är förbjudet. Felkopplingen innebär att man är medskyldig till eventuella översvämningar.

I äldre områden med kombinerat dag- och spillvattensystem får dock dagvatten avledas i samma ledning som spillvattenledningen. Kontakta gärna VA-verket vid frågor.

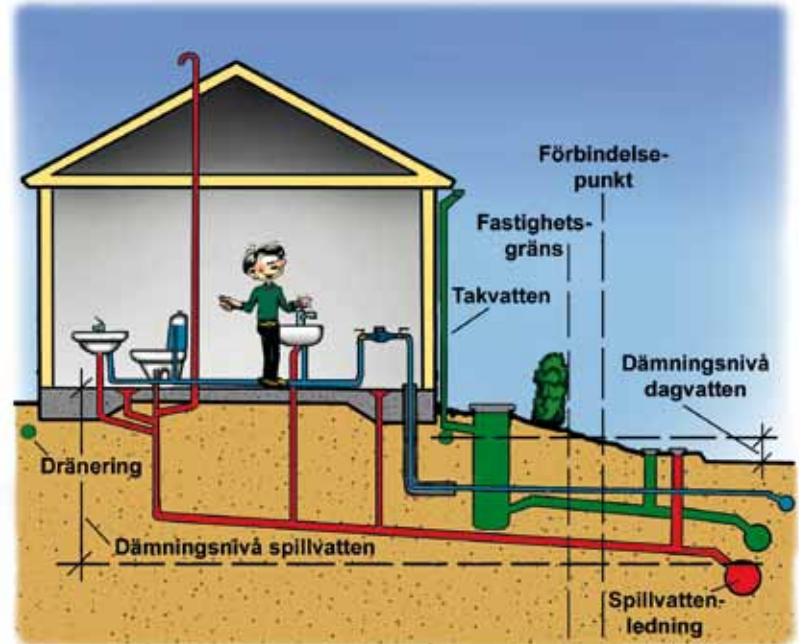
Hur förebygger du översvämningsskador?

I källare och lågt liggande lokaler kan golvbrunnar innebära risker. Vatten kan också tränga upp ur toalettstolen och andra avlopp när de är anslutna till en kombinerad ledning eller spillvattenledning där felaktiga inkopplingar av dagvatten har skett. Se därför till att värdefulla och känsliga varor inte förvaras i källare som har golvbrunn. Om inget annat kan göras så placera åtminstone sakerna högt upp. Ju högre upp, desto mindre risk är det för vattenskadorna.

Det är viktigt att ni, som fastighetsägare, har kännedom om hur fastighetens egna VA-anläggning fungerar. Samlings- och inspektionsbrunnar på tomten ska vara synliga eller märkta så att de lätt går att finna för service. Vid eventuell omläggning av dränering runt huset bör samråd med VA-verket ske före anslutning till fastighetens ledningsnät.

I utsatta hus kan tryggheten ökas genom att installera automatiska eller manuella backventiler. Automatiska ventiler bör för säkerhets skull också kunna stängas manuellt. Tänk på att sätta upp anslag, om var ventiler finns och hur de används! Samråd gärna med VA-verket.

Vid nybyggnation ska husets höjd i förhållande till omgivande mark anpassas så att extra anordningar inte krävs för att förebygga översvämningar. Dräneringsledningar under angiven lägsta dämningshöjd för dagvattenledningarna i gatan ska anslutas genom pumpning.

Vad gör du om det blir översvämning?

Som fastighetsägare bör du vidta en del åtgärder för att minska skadeverkningarna om vatten börjar tränga upp ur golvbrunnarna vid exempelvis häftiga regn eller hastig snösmältning:

- Täck golvbrunnarna med något tätande och ställ på ett tungt föremål.
- Stäng ventiler på avloppsledningen om sådana finns
- Bryt elströmmen om det finns risk för kortslutning.
- Flytta undan föremål som kan skadas av vatten.
- Kontakta VA-verket snarast.
- Kontakta ditt försäkringsbolag.
- Dokumentera eventuella skador genom att exempelvis fotografera.
- Tänk på hygien efter kontakt med inströmmande vatten, tvätta händerna!

Rädda det som räddas kan, minimera skadorna och kontakta ditt försäkringsbolag.

ANSLUTNINGSPRÅG

Allmänt vid ny-, om- och tillbyggnad

Nyanläggning eller omläggning av VA-installation inom fastighet kräver vanligtvis bygglov eller byggnmälan. Installationer ska utföras enligt bestämmelser i Boverkets Byggregler, BBR. Råd och upplysningar lämnas av Plan- och byggkontoret. Blankett för bygglov eller byggnmälan kan hämtas på kommunens hemsida och på Plan- och byggkontoret.

Ansökan om VA-anslutning gör du på särskild blankett som skickas till Alingsås kommun.

Se kontaktuppgifter i slutet av broschyren.

En förutsättning för att få ansluta sin fastighet till den allmänna VA-anläggningen är att fastigheten ingår i verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet fastställs av kommunfullmäktige och indelas i område för vatten, spillvatten och dagvatten alternativt för något av nyttigheterna vatten, spillvatten resp dagvatten. Efter beviljad ansökan ska inkoppling utföras, förbindelsepunkten besiktigas, anläggningsavgiften betalas och uppsättning av vattenmätare samt återströmningsskydd ske innan vatten får uttas. Byggvatten är normalt gratis.

Anläggningsavgift och bruksavgift för dagvatten kan komma att tas ut även om förbindelsepunkt inte har upprättats. Det förutsätter av det finns behov av bortledning och kommunen har ordnat avledning samt informerat om detta.

Se checklista under rubrik "Inkoppling av serviledningar" sid. 31

Regler för anslutning

Vid ny- och ombyggnad ska fastigheten om möjligt läggas på sådan nivå att det blir betryggande självfall mot ledningar i gata. Spillvatten ska ha egen servis. I området med utbyggt dagvattenledningar ska dagvatten ha en egen servis eller anvisad punkt. En annan möjlighet är LOD, lokal omhändertagande av dagvatten.

En särskild checklista för VA-anslutning ska fastställas vid byggsamråd. Anslutning kräver bygglov eller byggnmälan.

I radhus, kedjehus eller motsvarande fastigheter ska respektive lägenhet/bostad förses med servis- eller avstängningsventil som kan stängas utanför lägenheten/bostaden.

Dricksvattenledning

Dricksvattenledning för en villa har normalt dimension 32 mm, och ska anläggas frostfritt, cirka 1,5 meter.

Spillvattenledning

Normalt används ledningsdimensionen 110/160mm. Spillvatteninstallation med självfall får inte anslutas under den angivna uppdrämningsnivån för spillvatten. Nivån anges normalt på nybyggnadskartan. Vid anslutning under denna nivå måste spillvatteninstallationen anslutas via särskild pump.

Dagvattenledning

Dagvattensservis ska anslutas till dagvattenledning om sådan finns, får inte anslutas till spillvattenledning. Normalt används ledningsdimensionen 110/160 mm. Lokalt omhändertagande av dagvatten LOD kan tillämpas. LOD beskrivs längre fram i texten.

Dräneringsledning

Dränering ska anslutas till dagvattenledning eller LOD. Ansluts dränering till dagvatteninstallation på en nivå som ligger under den uppdrämningsnivå som VA-verket har angivit, ska husets grundkonstruktion utföras med hänsyn till detta. Nivån anges normalt på nybyggnadskartan. Alternativt kan dräneringsvatten pumpas till dagvattenledningen.

Anmäl gärna besiktning av omlagda ledningar till VA-verket i god tid innan återfyllning av schakt.

Tips! När du dränerar om huset, passa på att byta ut dina VA-ledningar.

Dämningsnivåer

Dämningsnivå

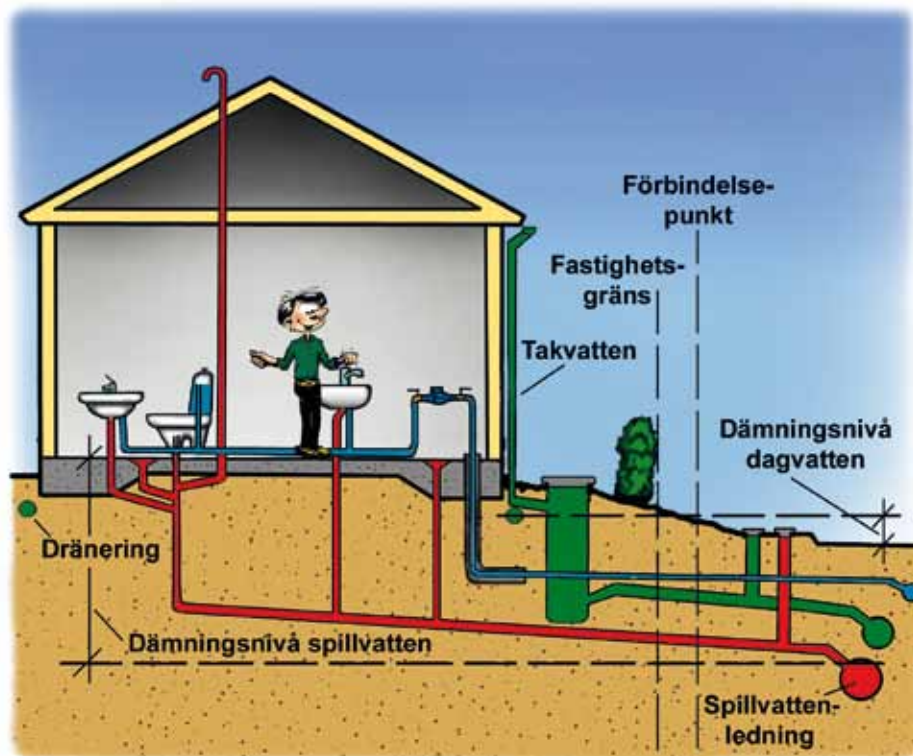
Uppdämning innebär att en ledning går full och att vattnet kan stiga i anslutande ledningar. Dämningsnivå är den nivå spillvatten eller dagvatten högst kan nå under extrema förutsättningar utan att riskera översvämningar.

Spillvattenledning

Om VA-verket inte anger annat ligger uppdämningsnivån 0,75 meter över spillvattenledningens inre hjässa (innertak) där servisledningen möter huvudledningen.

Dagvattenledning

För dagvattenledning ska uppdämningsnivån maximalt vara 0,1 meter över gatunivån.

Spillvattenledningen får aldrig gå mer än full d v s till hjässan (ledningens innertak). Man ska alltid sätta en nivåskillnad mellan spillvattenledning och källargolv för att vara på säkra sidan.

Inkoppling av servisledning

Endast VA-verkets personal får göra avsättning för servisledningar, samt öppning och stängning av servisventiler.

Du som kopplar in kommunalt vatten får inte ha egen vattenbrunn fysiskt ihopkopplat med det kommunala vattnet. Det räcker inte med avstängningsventiler.

Checklista

1. VA-ansökan lämnas in till VA-verket.
2. VA-ansökan behandlas. Besked om anläggningsavgift lämnas till sökande.
3. Förbindelsepunkt upprättas och meddelas.
4. Anläggningsavgiften betalas till VA-verket.
5. Inkoppling utförs av byggherren.
6. Besiktning av förbindelsepunkt utförs och godkänns av VA-verkets personal.
7. Återströmningsskydd installeras i samband med uttag av byggvatten.
8. Vattenmätarplatsen är byggd och mätarkonsoler finns. Kontakta VA-verket för besiktning och uppsättning av vattenmätare.
9. Fastighetsägaren ansvarar för att VA-ledningar inom tomten ritas på karta, och inlämnas till Plan- och byggkontoret.

Vattenmätare ska installeras i samband med inflyttning!

Avstängning av vattenleverans

Avstängning av vatten kan ske vid utebliven betalning. Avstängning kan även ske om fastighetsägaren inte följer ABVA och åtgärdar brister efter uppmaning. Exempelvis om vatten från egen brunn är ihopkopplat med den allmänna dricksvattenanläggningen. Avgift för såväl avstängning som återinkoppling ska betalas till VA-verket enligt taxa.

Tvist

Fastighetsägare som inte godtar VA-verket beslut, kan begära prövning av frågan hos Statens VA-nämnd.

ABVA 2009

Allmänna Bestämmelser för Vatten- och Avloppstjänster. Användande av allmänna dricksvatten-, spillvatten och dagvattenanläggningar i Alingsås kommun.

Fastställd av kommunfullmäktige i Alingsås kommun 2008-12-17 § 227, att gälla från och med 2009-01-01.

Förtydliganden, exempel och kompletterande upplysningar har för vissa bestämmelser lämnats i en särskild kommentar med *kursiv text*.

Inledning

Lagar, avtal och fastighetsägare

1. För fastighetsägares användning av den allmänna VA-anläggningen i Alingsås kommun gäller vad som föreskrivs i lagen om allmänna vattentjänster (2006:412) eller annan författning samt som nedan föreskrivs. Vad som enligt dessa bestämmelser gäller för fastighetsägaren gäller även för den som innehar fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamenteriskt förordnande. Har huvudmannen träffat avtal med annan än fastighetsägare om användning av anläggningen, gäller för denne jämlikt 5 § lagen om allmänna vattentjänster vad som i lagen och dessa allmänna bestämmelser föreskrivs om fastighetsägare. Med fastighet kan enligt 4 § lagen om allmänna vattentjänster i vissa fall även förstås byggnad eller annan anläggning, som ej tillhör ägaren till marken. Fastighetsägare är skyldig att följa ändring i och tillägg till dessa allmänna bestämmelser.

Huvudman

2. Huvudman för den allmänna VA-anläggningen är Alingsås kommun.

Inkoppling till den allmänna anläggningen

Ansökan

3. Fastighetsägare som vill ansluta fastigheten till den allmänna anläggningen, ska göra skriftlig ansökan till huvudmannen som meddelar beslut skriftligen.

Förbindelsepunkten är viktig. Den utgör gräns för vem som ansvarar för ledningen.

4. För fastighet vars VA-installation ska inkopplas till den allmänna anläggningen bestäms förbindelsepunkternas lägen av huvudmannen och meddelas fastighetsägaren skriftligen. För fastigheter som är inkopplade till den allmänna anläggningen är förbindelsepunkterna normalt belägna på befintliga ledningar 0,5 m utanför fastighetens gräns. Huvudmannen kan dock ha meddelat annat läge.

Flera fastigheter med gemensam förbindelsepunkt

5. När VA-installation för två eller fler fastigheter samt tredimensionella fastigheter är sammankopplade med gemensamma ledningar belägna inom fastigheterna är förbindelsepunkten gemensam för de sammankopplade fastigheterna. Den gemensamma förbindelsepunkten är belägen på ett avstånd av 0,5 m utanför den fastighets gräns, där gemensam ledning går ut i gatumark eller annan allmän mark. Huvudmannen kan dock ha meddelat annat

läge. Huvudmannen beslutar om fastigheterna ska förse med gemensam förbindelsepunkt.

Kommentar: Det är fastighetsägarna till de fastigheter som ska ingå i gemensambetsanläggningen som ansvarar för och bekostar bildandet av gemensambetsanläggningen, drift och underhåll samt för eventuell ledningsrätt eller servitut. Detta gäller om inte annat avtalats med huvudmannen.

Ny förbindelsepunkt om fastighetsägare begär det

6. Begär fastighetsägare att ny förbindelsepunkt eller annat utförande ska upprättas i stället för redan befintlig och huvudmannen efter ansökan medger detta, är fastighetsägaren skyldig att bekosta dels den nya servisledningens allmänna del, dels bortkoppling av den gamla servisledningen.

Ny förbindelsepunkt om huvudmannen begär det

7. Finner huvudmannen det påkallat att upprätta ny förbindelsepunkt i stället för, och med annat läge, än den befintliga, är huvudmannen skyldig att ersätta fastighetsägaren. Ersättningen avser ägarens kostnad för fastighetens del av den nya servisledningen samt erforderlig bortkoppling respektive inkoppling. Huvudmannen reducerar ersättningen med ett avdrag som befinns skäligt med hänsyn till den tidigare servisledningens ålder och skick.

Anslutning

8. Anslutning av VA-installation i förbindelsepunkt ombesörjs av fastighetsägaren, eller den som huvudmannen bestämmer. Anslutning sker efter beviljad ansökan och när anläggningsavgift (engångsavgift) är erlagd.

Besiktning av förbindelsepunkt

Inkoppling av fastighetens VA-installation till den allmänna anläggningen ska alltid besiktigas av huvudmannen innan återfyllning av schakt får ske.

Servisventiler får endast manövreras av huvudmannens personal.

Kommentar: Vid byggsamråd får byggherren kontrollplan för VA-anslutning.

Ihoppkopplade vattenledningsnät är inte tillåtet

9. Ihoppkoppling av det allmänna ledningsnätet med något annat vattensystem får inte ske. Ihoppkoppling anses som väsentlig försummelse och ska åtgärdas utan dröjsmål. Huvudmannen har rätt att stänga vattentillförseln enligt 43 § lagen om allmänna vattentjänster.

Kommentar: Vattenledning från t.ex. enskild brunn får inte vara ihoppkopplat med kommunens ledningar.

Bortkoppling

10. Begär fastighetsägaren att befintlig förbindelsepunkt och abonnemang ska upphöra, ska detta godkännas av huvudmannen. Borttagande av servisledning för dricksvatten, spillvatten och dagvatten från förbindelsepunkt till huvudledning, bekostas av fastighetsägaren.

VA-installation

11. Fastighets VA-installation utgörs av de ledningar och installationer som är belägna efter förbindelsepunkterna. Fastighetsägaren ansvarar för VA-installation belägen innanför förbindelsepunkterna, om inte annat framgår av dessa bestämmelser eller avtal.

Kommentar: I installation ingår även anordningar som förbundits med sådan ledning, t.ex. anordning för lokalt omhändertagande av dagvatten (LOD), pumpar för lågt liggande våningsplan och ventiler.

Huvudmannen kan kräva provtagning av spillvatten och dagvatten, samt journalföring

12. Huvudmannen har rätt att fordra att fastighetsägaren för journal över verksamhet som inverkar på spillvattnets och dagvattnets beskaffenhet och företar kontroll av vattnet genom provtagningar och analyser. Huvudmannen anger hur journalföring och provtagningar ska göras. Fastighetsägaren ska bekosta de provtagningar och analyser som huvudmannen finner vara nödvändiga för kontroll av spill- eller dagvattnet. Fastighetsägare som helt eller delvis

använder eller upplåter fastighet till annat än bostadsändamål ska anmäla detta till huvudmannen.

Försummelse

13. Försummar fastighetsägare att betala VA-avgift eller att i annat hänseende iakttaga vad som åligger honom och är försummelsen väsentlig har huvudmannen enligt 43 § lagen om allmänna vattentjänster, rätt att stänga av dricksvattentillförseln till fastigheten. Huvudmannen kan även plombera spillvattenledning enligt 18 och 43 §§ lagen om allmänna vattentjänster. Fastighetsägaren ska ersätta huvudmannen kostnaden för såväl avstängning som återinkoppling och eventuella extra kostnader.

Användning av den allmänna dricksvattenanläggningen

Vattnets kvalitet, tryck och mängd

14. Huvudmannen levererar vatten till fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna dricksvattenanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet. Huvudmannens leveransskyldighet avser endast vatten av dricksvattenkvalitet för normal hushållsanvändning. Huvudmannen garanterar inte att ett visst vattentryck eller viss vattenmängd per tidsenhet alltid kan levereras.

Värmeutvinning, kylvatten eller sprinkleranläggning

15. För att utnyttja vatten för ändamålen värmeutvinning, kylvatten eller till sprinkleranläggning ska ansökan ske till huvudmannen som meddelar beslut skriftligen. Avtal skall tecknas med VA-verket om inkoppling godkänns.

Återströmningsskydd

16. Fastighetsägaren som brukar den allmänna dricksvattenanläggningen ska alltid förse inkommande dricksvattenledning med återströmningsskydd och underhålla den enligt standarden SS-EN 1717. Detta gäller även byggvatten.

Avbrott i dricksvattenleverans

17. Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta vattenleveransen när denna finner det nödvändigt för att förebygga person-, eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan sådan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

Ransoning av dricksvatten

Vid begränsad vattentillgång är fastighetsägare skyldig att reducera sin vattenförbrukning enligt huvudmannens anvisningar.

Information om avbrott

Vid planlagt leveransavbrott lämnar huvudmannen på lämpligt sätt meddelande om detta.

Vattenmätare tillhandhålls av huvudmannen

18. Vattenmätare tillhandahålls av huvudmannen och förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet mätare och vilket slag av mätare som ska användas. Fastighetsägaren ska bekosta erforderliga anordningar för uppsättning av mätare och sammankoppling med installationen i övrigt.

Vattenmätarens placering

Vattenmätarens plats ska vara godkänd av huvudmannen, som har rätt att kostnadsfritt disponera platsen och ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och frångöppla mätaren.

Avläsning av vattenmätare

19. Vattenförbrukning ska fastställas hos fastighetsägare genom mätning. Fastighetsägaren är skyldig att meddela vattenmätarens mätarställning till huvudmannen enligt anvisningar. Om avläsning inte meddelas har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Brandpost inom en fastighet

20. Vatten till brandpost och dylikt inom fastigheten ska passera vattenmätare om inte huvudmannen skriftligen medgivit annat.

Om mätaren visar fel

21. Antas mätaren visa annan förbrukning än den verkliga, låter huvudmannen undersöka mätaren om huvudmannen finner det nödvändigt eller fastighetsägaren begär det. Är vattenmätaren godkänd efter provning ska fastighetsägaren stå för huvudmannens kostnader, om fastighetsägaren har begärt provningen. I annat fall bekostar huvudmannen undersökningen.

Huvudmannen kan uppskatta förbrukning

Kan mätfelets storlek inte bestämmas eller har mätare inte fungerat, har huvudmannen rätt att uppskatta förbrukningen.

Kommentar: Vid känt mätfel finns ersättningsregler enligt branschorganisationen Svenskt Vattens norm P34.

Användning av den allmänna spillvattenanläggningen

Spillvatten

22. Spillvatten ska endast tillföras spillvattenledning.

Huvudmannen tar hand om spillvatten från hushåll

Huvudmannen tar emot spillvatten från fastighet, vars ägare har rätt att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som iakttar gällande bestämmelser för användandet, om behovet av avledning inte kan tillgodoses bättre på annat sätt. Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet i ej oväsentlig mån avviker från hushållspillvattens.

Huvudmannen kan godkänna tillförsel av spillvatten med avvikande innehåll

23. Huvudmannen kan i enskilda fall medge utsläpp i den allmänna spillvattenanläggningen av spillvatten som i ej oväsentlig mån har annan sammansättning än spillvatten vad gäller arten eller halten av ingående ämnen. Huvudmannen bestämmer därvid villkoren för utsläpp av spillvatten.

Värmeutvinning och kylvatten

24. Vatten som utnyttjats för värmeutvinning eller kylvatten får endast avledas till den allmänna spillvattenanläggningen om huvudmannen efter ansökan skriftligen medger det och separat avtal upprättats.

Temperatur i spillvatten

Temperaturen i utsläppt spillvatten får inte underskrida det av huvudmannen levererade dricksvattnet.

Bergvärme, jordvärme och sjövärme

25. Vatten från berg- jord- eller sjövärmeanläggning får inte tillföras allmän VA-anläggning utan skriftligt medgivande från huvudmannen.

Kommentar: Anläggning för värmeuttag kräver tillstånd från Miljö- skyddskontoret. Med vatten avses överskottsvatten och vatten med köldmedia. Köldmedia kan vara farligt avfall.

Spillvattnets sammansättning och temperatur

26. Fastighetsägare får inte tillföra spillvattnet lösningsmedel, avfettningsmedel, färger, olja, bensin eller annan petroleumprodukt, fett i större mängd, syreförbrukande ämnen i större mängd, läkemedel eller sura, frätande eller giftiga vätskor och inte heller vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, avlagring, vidhäftning, gasbildning eller explosion. Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras i förbindelsepunkten.

Fråga alltid huvudmannen vid tveksamhet

Vid tveksamhet om ett ämne får släppas ut, eller om ett oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges i första och andra styckena har skett, ska detta utan dröjsmål anmälas till huvudmannen.

Avfallskvarn

Fastighetsägare får inte tillföra spillvatten från köksavfallskvarn till den allmänna anläggningen.

Avskiljare

27. Bensin-, olje- och slamavskiljare, fettavskiljare samt sand- och slamfång i gårdsbrunnar och dylikt ska dimensioneras, tillses regelbundet och tömmas så ofta, att de alltid fyller avsedd funktion. Huvudmannen har rätt att föreskriva besiktning och/eller tömning av dessa avskiljare. Besiktning och tömning av avskiljningsanordning ska bekostas av fastighetsägaren. Ämnen som löser upp avskiljd bensin eller olja får inte tillföras avskiljare.

Kommentar: Bensin och olja är farligt avfall. Slam och fett klassas som hushållsavfall. Avfall regleras i ”Föreskrifter om hantering av avfall i Alingsås kommuns renhållningsordning”.

Huvudmannen kan begränsa användning

28. Huvudmannen har rätt att tillfälligt begränsa fastighetsägares möjlighet att använda spillvattenanläggningen när huvudmannen finner det nödvändigt för att förebygga person-, eller egendomsskada samt för reparation, ändring, kontroll eller annan åtgärd som berör huvudmannens egna eller därmed förbundna anläggningar.

LTA-anläggning

29. Vid anslutning till allmänt tryckavloppssystem tillhandahåller huvudmannen LTA-pumpenhet eller annan

aktuell pumpenhet som förblir dennes egendom. Huvudmannen bestämmer antalet pumpenheter och vilket slag av pumpenhet som ska användas samt svarar för installation. Fastighetsägaren bekostar erforderliga anordningar för att sammankoppla enheten med installationen i övrigt. Fastighetsägaren står för energikostnad för drift av LTA-anläggningen. Enhetens plats ska bestämmas av huvudmannen, som äger rätt till kostnadsfri upplåtelse av platsen och som ensam har befogenhet att sätta upp, ta ned, kontrollera, justera, underhålla samt till- och fränkoppla enheten.

Användning av den allmänna dagvattenanläggningen

Dag- och dränvatten får inte vara påkopplat ledning för spillvatten

30. Dag- och dränvatten ska endast tillföras allmän dagvattenledning eller anläggning som är avsedd för sådant ändamål. Om dag- och dränvatten från fastighet avleds till spillvattenförande ledning, får fortsatt tillförsel av sådant vatten inte ske sedan särskild förbindelsepunkt för ändamålet upprättats och fastighetsägaren informerats om detta. Detsamma gäller om huvudmannen vidtagit åtgärder för avledande av dagvatten utan att förbindelsepunkt för dagvatten upprättats och informerat fastighetsägaren.

Tid för åtgärd

Huvudmannen bestämmer tidrymd inom vilken tillförseln ska ha upphört. Undantag från förbudet eller anstånd med att avbryta tillförseln kan medges av huvudmannen om särskilda skäl föreligger.

Dag- och dräneringsvatten utan särskild förbindelsepunkt

Har särskild förbindelsepunkt för dag- och dräneringsvatten inte upprättats, kan huvudmannen ändå förbjuda dittills tillåten tillförsel av sådant vatten till spillvattenförande ledning. Förutsättningar för detta är att avledning kan ske ändamålsenligt på annat sätt.

Kommentar: Annat sätt kan vara LOD-anläggning (Lokalt Omhändertagande av Dagvatten). Omhändertagande kan kombineras med fördröjningsmagasin.

LOD, Lokalt omhändertagande av dagvatten

31. Huvudmannen är inte skyldig att ta emot dagvatten och dräneringsvatten från fastighet, för vilken avledning av sådant vatten med större fördel kan ske på annat sätt, t ex till LOD-anläggning. Huvudmannen äger rätt att föreskriva att dagvatten fördröjs inom tomtmark samt möjlighet till bräddning från fördröjningsmagasin, till anvisad anslutningspunkt till dagvattenledning i gata.

Dämningsnivå

Kommentar: Maximal dämningsnivå för dagvatten regleras av planbestämmelser eller anges på nybyggnadskarta. Dämningsnivå för dagvatten är generellt 1 dm över gatunivå.

Sammansättning på dag- och dränvatten

32. Fastighetsägare får inte tillföra dagvattenanläggningen vätska, ämnen eller föremål som kan orsaka stopp, frätskador, förgiftning, avlagring, vidhäftning, gasbildning, explosion eller skador eller olägenhet på miljön. Ånga eller varmvatten med högre temperatur än 45°C får inte tillföras i förbindelsepunkten.

Fråga alltid huvudmannen vid tveksamhet

Vid tveksamhet om ett ämne får släppas ut, eller oavsiktligt utsläpp av sådant slag som anges i första och andra styckena ska utan dröjsmål anmälas till huvudmannen.

Övriga bestämmelser

Avtal om avvikande förhållanden

33. Avviker fastighets VA-förhållanden påtagligt från vad som gäller flertalet fastigheter, har huvudmannen rätt att träffa avtal med ägare till sådan fastighet om särskilda villkor för brukande av allmänna vattentjänster.

Anvisningar

34. Huvudmannen får utfärda anvisningar för tillämpning av dessa allmänna bestämmelser.

Övergångsbestämmelser

Gamla bestämmelser upphör, men avtal gäller

Dessa bestämmelser träder i kraft 2009-01-01 varvid av kommunfullmäktige i Alingsås kommun 2000-01-26, § 6 antagna Allmänna bestämmelser för brukande av Alingsås kommuns allmänna vatten- och avloppsanläggning upphör att gälla. Avtal om allmänna vattentjänster, som upprättats före 2009-01-01 med stöd av tidigare gällande allmänna bestämmelser, ska alltså jämt äga giltighet i den mån de inte strider mot lag eller andra bestämmelser eller har upphävts av huvudmannen.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster

Inledande bestämmelser

Gäller från och med 2007-01-01

1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

2 § I denna lag avses med

vattenförsörjning: tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning,

avlopp: bortledning av dagvatten och dränvatten från ett område med samlad bebyggelse eller från en begravningsplats, bortledning av spillvatten eller bortledning av vatten som har använts för kylning,

vattentjänster: vattenförsörjning och avlopp (va),

va-anläggning: en anläggning som har till ändamål att tillgodose behov av vattentjänster för bostadshus eller annan bebyggelse,

allmän va-anläggning: en va-anläggning över vilken en kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande och som har ordnats och används för att uppfylla kommunens skyldigheter enligt denna lag,

enskild anläggning: en va-anläggning eller annan anordning för vattenförsörjning eller avlopp som inte är eller ingår i en allmän va-anläggning,

verksamhetsområde: det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller skall ordnas

genom en allmän va-anläggning,

huvudman: den som äger en allmän va-anläggning,

fastighetsägare: den som äger en fastighet inom en allmän va-anläggnings verksamhetsområde eller innehar sådan fast egendom med tomträtt, ständig besittningsrätt, fideikommissrätt eller på grund av testamenteriskt förordnande,

va-installation: ledningar och därmed förbundna anordningar som inte ingår i en allmän va-anläggning men som har ordnats för en eller flera fastigheters vattenförsörjning eller avlopp och är kopplade eller avsedda att kopplas till en allmän va-anläggning,

förbindelsepunkt: gränsen mellan en allmän va-anläggning och en va-installation,

allmän platsmark: mark som i detaljplan enligt plan- och bygglagen (1987:10) redovisas som allmän plats eller, om marken inte omfattas av detaljplan, väg eller mark som funktionellt och i övrigt motsvarar sådan mark,

anläggningsavgift: engångsavgift för täckande av en kostnad för att ordna en allmän va-anläggning,

bruksavgift: periodisk avgift för täckande av drift- och underhållskostnader, kapitalkostnader för investeringar eller andra kostnader för en allmän va-anläggning som inte täcks av en anläggningsavgift.

3 § Vid tillämpningen av denna lag skall en kommun anses ha ett rättsligt bestämmande inflytande över en va-anläggning om kommunen ensam eller tillsammans med en eller flera andra kommuner

1. helt äger anläggningen,
2. genom ägande förfogar över mer än hälften av samtliga röster i den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen eller på annat sätt förfogar över en motsvarande majoritet av beslutsmakten i den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen,
3. har rätt att utse eller avsätta mer än hälften av ledamöterna i styrelsen för den eller de juridiska personer som helt äger anläggningen, eller
4. utgör samtliga obegränsat ansvariga bolagsmän i ett handelsbolag som helt äger anläggningen.

4 § Om det behövs för att tillgodose syftet med denna lag, skall det som i lagen gäller i fråga om en fastighet också tillämpas i fråga om en byggnad eller annan anläggning som inte tillhör fastighetens ägare. I så fall skall det som i lagen sägs om fastighetsägaren tillämpas på byggnadens eller anläggningens ägare.

5 § Om någon annan än en fastighetsägare har ingått avtal med huvudmannen om att få använda huvudmannens va-anläggning, skall det som i denna lag gäller en fastighetsägare också gälla användaren.

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster

6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, skall kommunen

1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

En allmän va-anläggnings verksamhetsområde

7 § Av ett beslut om en allmän va-anläggnings verksamhetsområde skall det framgå vilka fastigheter som verksamhetsområdet omfattar.

8 § Om verksamhetsområdet behöver omfatta en eller flera fastigheter som ingår i en samfällighet för va-frågor, skall verksamhetsområdet bestämmas så att det omfattar alla fastigheter som ingår i den särskilda samfälligheten.

Om det finns synnerliga skäl, får verksamhetsområdet bestämmas med avvikelse från kravet i första stycket.

9 § Om det inom verksamhetsområdet finns en fastighet eller bebyggelse som uppenbarligen inte behöver omfattas av det större sammanhang som avses i 6 §, får verksamhetsområdet inskränkas så att det inte omfattar den fastigheten eller bebyggelsen. En sådan inskränkning av verksamhetsområdet får göras endast om fastighetens eller bebyggelsens behov av vattenförsörjning och avlopp lämpligen kan ordnas genom enskilda anläggningar som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Ordnandet och driften av en allmän va-anläggning

10 § En allmän va-anläggning skall ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser.

När det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål, bör den ordnas och drivas så att också andra allmänna intressen som har behov av anläggningen kan tillgodoses.

11 § En allmän va-anläggning får inte ordnas

1. i strid med detaljplan, områdesbestämmelser eller andra bestämmelser om hur marken skall bebyggas, eller
2. så att den försvårar en ändamålsenlig bebyggelse eller lämplig planläggning.

Om syftet med planen eller bestämmelserna inte motverkas, får dock mindre avvikelser göras.

12 § Om en allmän va-anläggning innebär att vattentjänster tillhandahålls genom ledningsnät för vattenförsörjning eller avlopp, skall huvudmannen för varje fastighet inom va- anläggningens verksamhetsområde bestämma en förbindelsepunkt. Förbindelsepunkten skall finnas i fastighetens omedelbara närhet, om det inte finns särskilda skäl för en annan placering.

Huvudmannen skall samråda med och därefter informera fastighetsägaren om förbindelsepunktens läge inom den tid som är skäligen med hänsyn till fastighetsägarens intresse av att kunna planera för sin användning av fastigheten.

13 § Huvudmannen skall för den allmänna va-anläggningen ordna

1. ledningar och andra anordningar för vattenförsörjning till eller avlopp från varje förbindelsepunkt,
2. anordningar för bortledning av vatten som inte sker genom en förbindelsepunkt, och
3. de anordningar som i övrigt behövs för att va-anläggningen skall kunna fylla sitt ändamål och tillgodose skäligen anspråk på säkerhet.

Huvudmannens skyldighet enligt första stycket omfattar inte vägdiken, rännstenar, rännstensbrunnar eller ledningar som förbinder rännstensbrunnar med den allmänna va-anläggningen.

14 § Huvudmannen skall se till att berörda fastighetsägare i skäligen tid underrättas om planerade vattenavstängningar och andra väsentliga ändringar av förutsättningarna för att använda va-anläggningen.

15 § Huvudmannen får upplåta åt någon annan att sköta driften av va-anläggningen.

Fastighetsägares rätt att använda en allmän va-anläggning

16 § En fastighetsägare har rätt att använda en allmän va- anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

17 § Trots 16 § får huvudmannen vänta med att utföra de anläggnings- eller utbyggnadsarbeten som är nödvändiga för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen, om arbetena

1. behöver samordnas med andra arbeten och samordningen annars skulle väsentligt försvåras, och
2. utförs i den ordning som följer av huvudmannens utbyggnadsplan.

18 § Trots 16 § är huvudmannen inte skyldig att låta en fastighet kopplas eller vara kopplad till va-anläggningen

1. innan fastighetsägaren har betalat den anläggningsavgift som är bestämd enligt 34 § eller lämnat en godtagbar säkerhet, eller
2. om fastighetens va-installation har väsentliga brister.

Särskilda anordningar för användningen av en allmän va-anläggning

19 § Huvudmannen skall ordna de pumpar och andra särskilda anordningar som på grund av den allmänna va-anläggningens konstruktion eller utförande behövs på en fastighet för att fastighetsägaren skall kunna använda va-anläggningen.

Om vattenförbrukningen på en fastighet behöver fastställas genom mätning, skall huvudmannen ordna den eller de vattenmätare som behövs för mätningen.

20 § En fastighetsägare är skyldig att upplåta nödvändigt utrymme för en sådan anordning som avses i 19 §.

Fastighetsägaren skall fortlöpande se till anordningen och skydda den mot skada samt vid behov svara för dess elförsörjning.

Fastighetsägaren skall snarast anmäla uppkomna fel och driftstörningar till huvudmannen.

Användningen av en allmän va-anläggning

21 § En fastighetsägare får inte använda en allmän va-anläggning på ett sätt som innebär

1. att avloppet tillförs vätskor, ämnen eller föremål som kan inverka skadligt på ledningsnätet eller anläggningens funktion eller på annat sätt medför skada eller olägenhet,
2. att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på va-anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter enligt lag, annan författning eller avtal, eller
3. andra olägenheter för huvudmannen eller någon annan.

22 § Om en fastighets va-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän va-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för användningen av va-anläggningen.

23 § Regeringen eller, efter regeringens bemyndigande, kommunen får meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna va-anläggningar.

Skyldighet att betala avgifter för allmänna vattentjänster

24 § En fastighetsägare skall betala avgifter för en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver en vattentjänst och behovet inte kan tillgodoses bättre på annat sätt.

Vid bedömning av behovet enligt första stycket 2 skall särskild hänsyn tas till i vilken utsträckning jämförda alternativ tillgodoser intresset av en god hushållning med naturresurser.

Om fastigheten är obebyggd men enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, skall bedömningen av behovet enligt första stycket 2 göras som om fastigheten vore bebyggd i enlighet med planen. Detta gäller dock inte om det finns särskilda skäl för en annan bedömning.

25 § En avgift enligt 24 § skall avse

1. vattentjänster som tillhandahålls fastigheten genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat förbindelsepunkten och informerat fastighetsägaren enligt 12 §, och
2. bortledning av vatten från fastigheten som inte sker genom en förbindelsepunkt, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

26 § Utöver vad som följer av 24 och 25 §§ skall en

fastighetsägare betala en avgift för en allmän va-anläggning, om fastigheten

1. finns inom va-anläggningens verksamhetsområde,
2. är bebyggd eller enligt en detaljplan är avsedd för bebyggelse, och
3. behöver, eller har nytta av, bortledning av vatten från allmän platsmark.

Avgiften skall avse bortledning av vatten från allmän platsmark inom va-anläggningens verksamhetsområde, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat fastighetsägaren om detta.

27 § Den som ansvarar för att allmän platsmark ställs i ordning och underhålls skall betala en avgift för en allmän va-anläggning, om

1. den allmänna platsmarken finns inom va-anläggningens verksamhetsområde, och
2. bortledning av vatten från den allmänna platsmarken behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Avgiften skall avse bortledning av vatten från den allmänna platsmarken, från det att huvudmannen har ordnat de anordningar som behövs för bortledandet och informerat den som är avgiftsskyldig om detta.

28 § Avgifter enligt 24-27 §§ som avser bortledning av vatten skall även täcka kostnaderna för den rening av vattnet som behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Avgifternas storlek och grunderna för hur de beräknas

29 § Avgifter enligt 24-28 §§ får bestämmas som anläggningsavgifter och brukningsavgifter.

30 § Avgifterna får inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva va-anläggningen. Medel får avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar, om

1. det finns en fastställd investeringsplan,
2. avsättningen avser en bestämd åtgärd,
3. åtgärden och de beräknade kostnaderna för den redovisas i planen,
4. det av planen framgår när de avsatta medlen är avsedda att tas i anspråk, och
5. planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek.

Avgifter enligt 26 och 27 §§ får inte överskrida det som behövs för att täcka kostnaderna för den vattentjänsten.

31 § Avgifterna skall bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga enligt vad som är skäligt och rättvist.

Om vattentjänsterna för en viss eller vissa fastigheter på grund av särskilda omständigheter medför kostnader som i beaktansvärd omfattning avviker från andra fastigheter i verksamhetsområdet, skall avgifterna bestämmas med hänsyn till skillnaderna.

Avgifter enligt 26 och 27 §§ skall fördelas mellan de

fastighetsägare som avses i 26 § och de avgiftsskyldiga som avses i 27 § enligt vad som är skäligt med hänsyn till den berörda allmänna platsmarkens omfattning och fastighetsägarnas nytta av vattentjänsten.

32 § Anläggningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som innebär att en fastighetsägare inte behöver betala mer än vad som motsvarar fastighetens andel av kostnaden för att ordna va-anläggningen.

33 § Brukningsavgifterna skall bestämmas på beräkningsgrunder som är lika oavsett när på året va-anläggningen används. Om det med hänsyn till vattenförsörjningen, behovet av en tillfredsställande avloppsrening eller av andra skäl behövs särskilda åtgärder av säsongsbetonad karaktär under en viss mindre del av året, får dock brukningsavgifter för en sådan tid bestämmas på beräkningsgrunder som innebär högre avgifter än under huvuddelen av året.

34 § Avgifternas belopp och hur avgifterna skall beräknas skall framgå av en taxa. Avgifterna får inte bestämmas till högre belopp än vad som är förenligt med bestämmelserna i 30-33 §§.

Kommunen får meddela föreskrifter om taxan. Kommunen får överlåta åt huvudmannen att bestämma avgifternas belopp enligt beräkningsgrunder i kommunens taxeföreskrifter.

Betalning av avgifterna

35 § Avgifter enligt denna lag skall enligt kommunens bestämmande betalas till kommunen eller huvudmannen.

Om inte annat följer av 36 § skall avgifterna betalas på begäran. På obetalt belopp skall ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) betalas från dagen för sådan begäran.

36 § En anläggningsavgift skall fördelas på årliga betalningar (delbelopp) under en viss tid, längst tio år, om

1. avgiften är betungande med hänsyn till fastighetens ekonomiska bärkraft och andra omständigheter,
2. fastighetsägaren begär att avgiften skall fördelas, och
3. fastighetsägaren ställer godtagbar säkerhet.

Ränta enligt 5 § räntelagen (1975:635) skall betalas på den del av avgiften som inte har betalats, från den dag det första delbeloppet förfaller till betalning till dess betalning sker. På delbelopp som har förfallit till betalning skall ränta i stället betalas enligt 6 § räntelagen från delbeloppets förfallodag till dess betalning sker.

37 § När en fastighet byter ägare, är den nya ägaren betalningsansvarig för avgifter som förfaller till betalning på tillträdesdagen eller senare, om inte annat följer av andra stycket.

Den tidigare ägaren är betalningsansvarig för brukningsavgifter som är hänförliga till tiden före den nya ägarens tillträde.

Avtal om avgifter

38 § Huvudmannen får komma överens med fastighetsägare och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter.

Inlösen av enskilda anläggningar m.m.

39 § Om det för en fastighet inom en allmän va-anläggnings verksamhetsområde finns en enskild anläggning som kan användas i den allmänna va-anläggningen, är den som äger den enskilda anläggningen skyldig att, om huvudmannen begär det, mot skäligen ersättning låta den enskilda anläggningen ingå i den allmänna va-anläggningen.

40 § Om en enskild anläggning blir onyttig till följd av att kommunen ordnar eller utvidgar en allmän va-anläggning, skall huvudmannen betala skäligen ersättning till den enskilda anläggningens ägare.

Tillträde för undersökning, installation och underhåll

41 § Huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att

1. undersöka en va-installation och dess användning innan va-installationen kopplas till den allmänna va-anläggningen eller när det annars behövs för att huvudmannen skall kunna fullgöra sina skyldigheter, och
2. installera, underhålla och i övrigt fullgöra sina skyldigheter i fråga om sådana särskilda anordningar som avses i 19 §.

Tystnadsplikt

42 § Den som deltar eller har deltagit i en undersökning eller andra åtgärder enligt 41 § får inte obehörigen avslöja eller utnyttja information som vid undersökningen kommit fram om enskildas affärs- eller driftsförhållanden.

I det allmännas verksamhet tillämpas i stället bestämmelserna i sekretesslagen (1980:100).

Avstängning av vattenförsörjningen

43 § Huvudmannen får stänga av vattenförsörjningen till en fastighet, om

1. fastighetsägaren har åsidosatt sin skyldighet att betala en avgift eller i övrigt försummat sina skyldigheter enligt denna lag,
2. försummelsen är väsentlig,
3. avstängningen inte medför olägenhet för människors hälsa,
4. huvudmannen skriftligen har uppmanat fastighetsägaren att vidta rättelse och gett fastighetsägaren skälig tid att vidta rättelsen, och
5. fastighetsägaren trots den uppmaning som avses i 4 inte har vidtagit rättelse inom den skäliga tiden.

Kostnaden för en avstängningsåtgärd får påföras fastighetsägaren.

Skadeståndsansvar m.m.

44 § Om en allmän va-anläggnings verksamhetsområde inskränks med stöd av 9 §, skall huvudmannen ersätta fastighetsägaren eller ägaren av bebyggelsen för den skada

som inskränkningen medför. När ersättningen bestäms skall hänsyn tas till åtgärder som huvudmannen vidtagit för att tillgodose fastighetens eller bebyggelsens fortsatta behov av vattenförsörjning och avlopp.

45 § Huvudmannen skall ersätta en översvämningsskada på en fastighet inom den allmänna va-anläggningens verksamhetsområde, om

1. huvudmannen har åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och
2. åsidosättandet har medfört att vatten som är avsett att tillhandahållas eller ledas bort genom huvudmannens va- anläggning ytledes eller på annat sätt trängt in på fastigheten.

46 § Om en fastighetsägare orsakar en skada på grund av att huvudmannen på annat sätt än som avses i 45 § har överskridit sin rätt eller åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, skall huvudmannen återställa det som rubbats eller fullgöra det som eftersatts och ersätta skadan.

47 § Om huvudmannen orsakar en skada på grund av att en fastighetsägare har överskridit sin rätt eller åsidosatt en skyldighet enligt denna lag eller enligt föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen, skall fastighetsägaren återställa det som rubbats eller fullgöra det som eftersatts och ersätta skadan.

48 § Skadestånd enligt denna lag skall avse personskada, sakskada och ren förmögenhetsskada.

49 § Om en fastighetsägare har betalat en anläggningsavgift och det sedan visar sig att fastigheten på grund av att bygglov vägras inte kan användas på det sätt som förutsattes när avgiften betalades, skall kommunen återbetala avgiften eller en del av den. Återbetalningen skall göras i den mån det som avgiften avsåg inte kommer att leda till motsvarande vattentjänster för fastigheten.

Kommunen skall betala ränta på återbetalningsbeloppet enligt 5 § räntelagen (1975:635) från den dag då fastighetsägaren betalade avgiften.

Talan om återbetalning skall väckas inom två år från den dag då det beslut på vilket talan grundas vann laga kraft. Talan får dock väckas senare, om den relevanta ändringen i förutsättningarna för fastighetens användning inte rimligen kunde förutses inom den angivna tiden.

Redovisning

50 § En huvudman skall i fråga om verksamheten med att ordna och driva en allmän va-anläggning se till

1. att verksamheten bokförs och redovisas i enlighet med god redovisningssed där resultat- och balansräkningar redovisas särskilt och där det av tilläggsupplysningar framgår hur huvudmannen har fördelat kostnader som varit gemensamma med annan verksamhet, och
2. att redovisningen, när den är fastställd, finns tillgänglig för fastighetsägarna.

Tillsyn

51 § Länsstyrelsen utövar tillsynen över att kommunen fullgör skyldigheten enligt 6 § att tillgodose behovet av vattentjänster. Länsstyrelsen får förelägga kommunen att fullgöra skyldigheten. Ett sådant föreläggande får förenas med vite.

Överklagande och prövning av va-frågor

52 § Länsstyrelsens beslut om föreläggande enligt 51 § får överklagas av kommunen hos Statens va-nämnd.

53 § Statens va-nämnd prövar i övrigt mål om frågor som regleras i denna lag eller i föreskrifter som meddelats med stöd av lagen.

54 § Statens va-nämnds förelägganden får förenas med vite.

55 § Frågor om utdömande av vite som har förelagts enligt denna lag prövas av Statens va-nämnd självmant eller efter ansökan.

56 § Bestämmelser om Statens va-nämnd och förfarandet i nämnden i mål enligt denna lag samt om verkställighet och överklagande av nämndens beslut finns i lagen (1976:839) om Statens va-nämnd.

Undantag från 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900)
57 § Trots bestämmelsen i 2 kap. 1 § kommunallagen (1991:900) om anknytning till kommunens område eller dess medlemmar, får en kommun sköta driften av en allmän va-anläggning i andra kommuner, om driften sker på affärsmässiga grunder och ekonomiskt redovisas skilt från annan verksamhet.

Övergångsbestämmelser

2006:412

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2007, då lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar skall upphöra att gälla.
2. För en va-anläggning som förklarats för allmän enligt 31 § den upphävda lagen eller motsvarande bestämmelse i äldre lag och som inte är att anse som allmän enligt 2 § den nya lagen gäller följande.a) Bestämmelserna i 10-22, 24 och 25 §§, 30 § första stycket, 31 § första och andra styckena, 32 §, 35 § andra stycket, 36-43 och 53-56 §§ den nya lagen skall tillämpas i fråga om anläggningen.b) Bestämmelserna i den upphävda lagen, utom 5 §, 6 §, 12 a § och de bestämmelser som motsvarar de i a) uppräknade bestämmelserna, skall tillämpas så länge anläggningen består som allmänförklarad, dock längst till och med den 31 december 2016.c) Huvudmannen för anläggningen får inte besluta i frågor som rör anläggningens verksamhetsområde. Det som sägs i 7 § den upphävda lagen skall, från och med den 1 januari 2007 endast avse huvudmannens skyldigheter för tiden dessförinnan.

3. Det som en huvudman enligt den upphävda lagen har beslutat i fråga om en va-anläggnings verksamhetsområde skall gälla även efter ikraftträdandet.

4. För andra allmänna va-anläggningar än dem som avses i 2 skall det som en huvudman enligt 22 eller 27 § den upphävda lagen har beslutat i frågor om användningen av va-anläggningen eller om taxa fortsätta att gälla till dess att kommunen med stöd av 23 och 34 §§ den nya lagen har ersatt huvudmannens beslut med nya föreskrifter, dock längst till och med den 31 december 2008.

5. Bestämmelserna i 50 § den nya lagen tillämpas första gången för det första räkenskapsår som påbörjas efter den 31 december 2006.

6. Denna lag skall inte tillämpas på mål eller ärende som enligt bestämmelserna i den upphävda lagen har anhängiggjorts före ikraftträdandet.

VATTEN OCH AVLOPP I SIFFROR

I kommunen finns:

cirka

23 mil vattenledningar

17,5 mil spillvattenledninga

15 mil dagvattenledningar

och

5 vattenverk:

Hjälmed, Sollebrunn, Magra, Gräfsnäs och Ödenäs

4 reningsverk:

Nolhaga, Sollebrunn, Ödenäs och Nolhagen

4 tryckstegringsstationer och 41 pumpstationer för spillvatten

4 reservoarer d v s vattentorn

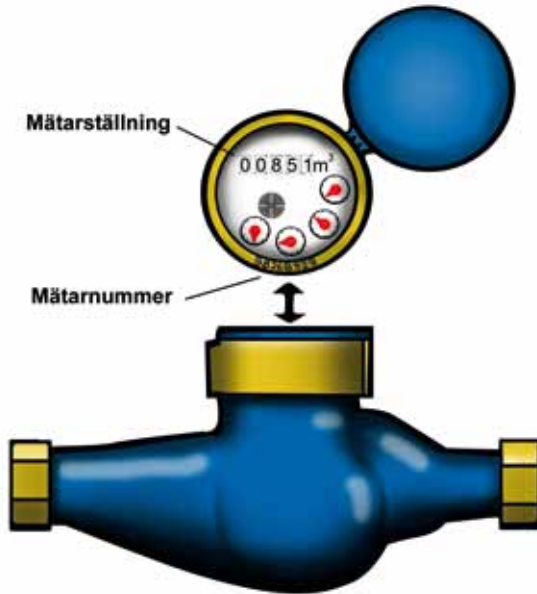
VA-verket producerar 2,8 miljoner m³ dricksvatten och säljer 2,1 miljoner m³. Mellanskillnaden är mestadels läckage och omätt byggvatten men även vatten för släckning av bränder. VA-verket har råvatten av bra kvalitet som endast kräver enkel rening.

5,1 miljoner m³ avloppsvatten tas omhand i kommunens 3 egna reningsverk för spillvatten. 0.17 miljoner m³ pumpas till Lerums kommun.

5 400 abonnenter har kommunalt vatten och 5 225 är anslutna till spillvattennätet. Det motsvarar 29 200 respektive 29 100 personer eller 79 % av kommunens befolkning. Tvätteriet Alingsås är den största VA-abonnten.

Vanliga material i det allmänna ledningsnätet är järn, stål, betong och plast. Sedan sekelskiftet 2000 bygger vi inga ledningar av PVC-plast. Istället används plasterna polypropylen och polyeten samt betong. I vattenledningar i fastigheter förekommer koppar, plast och stål.

Hälften av kommunens VA-ledningar är lagda mellan 1950 och 1980, 7 % före och resten efter 1980.

Vattenförbrukning

Den genomsnittliga användningen av vatten per person och dygn är cirka 150 liter, eller 55 m³ per år. För hushåll varierar förbrukningen stort, 70-250 m³ beroende på antal personer och vanor.

Förbrukningens fördelning i normalfall:

10 liter mat och dryck

25 liter toalettspolning

30 liter disk

25 liter tvätt

50 liter personlig hygien

10 liter per person för övrig användning

---

150 liter per person och dygn

Varje år lagar kommunen 22 st. (2007) läckor i renvattennätet och åtgärdar 23 st. (2007) stopp i spillvattenledning. Åtgärderna utförs till 90 % inom 6 timmar.

ORDLISTA

ABVA Allmänna bestämmelser för vatten- och avloppstjänster i Alingsås kommun. En lokal föreskrift som reglerar ansvar för anslutning till och användning av den allmänna VA-anläggningen.

Allmän VA-anläggning En VA-anläggning där kommunen tillhandahåller vattentjänster enligt Vattentjänstlagen. VA-anläggningen består t ex av vattenverk, reningsverk och ledningar före fastighetens förbindelsepunkt.

Anläggningsavgift Engångsavgift för inkoppling till kommunalt dricksvatten, spillvatten respektive dagvatten. Avgiften beräknas på byggnader, fastighetens storlek och nytta.

Avloppsvatten Spillvatten, kylvatten, dagvatten och dräneringsvatten.

Boverket Nationell myndighet för samhällsplanering, stadsutveckling, byggande och boende.

Brukningsavgift Årliga avgifter som baseras på fast avgift och rörlig avgift. Den rörliga avgiften baseras på vattenförbrukningen.

Bräddning Bräddning innebär utsläpp av dagvatten eller orenat spillvatten till närmaste vattendrag. Bräddning av kommunens spill- eller dagvatten sker när en ledning blir överbelastad, t.ex. vid extrema regnmängder. Bräddat vatten släpps ut utan rening.

Dagvatten Vatten som rinner från tak, gator och andra hårdgjorda ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Dricksvatten/renvatten Kallvatten för hushållsändamål. Dricksvatten klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

Dräneringsvatten Vatten som avleds i mark via rörledning, dike eller dräneringsskikt.

Dämningsnivå, dagvatten Den maximala nivå som dagvattenytan kan nå i ledningsnätet eller den gatunivå som dagvatten kan stiga till vid kraftigt regn. Nivån styr höjdsättning av källargolv eller sockelhöjd.

Dämningsnivå, spillvatten Den maximala nivå som spillvattenytan kan nå i ledningsnätet. Nivån ska understiga färdigt golv med 75 cm.

Enskild VA-anläggning En privat anläggning för dricksvatten, spillvatten eller dagvatten. T ex borrhållsbrunn, trekammarbrunn.

Förbindelsepunkt Den punkt där inkoppling av en fastighets va-installation till den allmänna VA-anläggningen sker.

Gemensamhetsanläggning VA-anläggning som är gemensam för två eller fler fastigheter. En gemensamhetsanläggning bildas genom en lantmäteriförrettning.

Hushålls spillvatten Se spillvatten.

Huvudman Den som äger och driver allmän VA-anläggning. I vårt fall kommunen.

Kylvatten Vatten som använts vid kylning t ex i en industriprocess.

Köksavfallskvarn Kvarn installerad vid diskbänken där matrester mals ned för att spolas ut med spillvattnet. Obs! Ej tillåtet i Alingsås kommun.

Ledningsrätt Avtalad rättighet att lägga ner och underhålla allmän VA-ledning på annans mark. Ledningsrätt upprättas oftast mellan kommun och privatperson genom lantmäteriförrettning.

LOD Lokalt omhändertagande av dagvatten, vilket innebär att dagvattnet tas omhand så nära källan som möjligt.

LTA-pumpenhet Lätt trycksatt avloppssystem, som möjliggör anslutning till högre liggande ledning.

Lägenhetsavgift Fast avgift per lägenhet, bostad eller lägenhetsekvivalent som del i anläggningsavgiften.

Lägenhetsekvivalent En lägenhetsekvivalent motsvarar 150 m³. Ekvivalenter används vid beräkning av anläggningsavgift för annan fastighet än bostadsfastighet.

Nyttighet Nyttan av tjänst som tillhandahålls av huvudmannen, exempelvis renvatten-, spillvatten eller dagvattenanslutning.

Recipient Vattendrag som används som mottagare av renat eller orenat spillvatten eller dagvatten, till exempel bäck, sjö eller hav.

Renvatten/dricksvatten Kallvatten för hushållsändamål. Dricksvatten klassificeras som livsmedel och lyder under livsmedelslagstiftningen.

Samfällighet Sammanslutning av fastigheter som har gemensam rätt till mark och som har gemensamt ansvar för utförande och drift av gemensamhetsanläggning.

Sandfång Anordning i brunn som hindrar slam att rinna vidare ut i ledningssystemet.

Servisledning Ledning som ansluter fastighetens VA-installation till huvudmannens ledning.

Servisventil Huvudmannens ventil för att stänga eller öppna flödet av dricksvatten i servisledning, till fastighet.

Servitut En avtalad rättighet som är knuten till fastigheten. Ägare har tex rätt till att lägga ned och underhålla VA-ledningar som går genom en annan fastighet.

Servitutsavtal upprättas skriftligen mellan de berörda parterna, oftast privatpersoner. Avtalet bör registreras i fastighetsregistret.

Spillvatten Förorenat vatten från bad, disk, tvätt, toalett och liknande, så kallat hushålls spillvatten, samt förorenat vatten från industrier.

Spygatt Brunn för avledning av dagvatten.

Statens VA-nämnd Rättslig instans som prövar VA-ärenden som överklagas.

Tredimensionell fastighet Fastighet där anläggningar eller våningsplan inom samma byggnad har olika ägare.

Tryckavlopp System där spillvatten inte kan avledas med självfall utan måste pumpas vidare.

VA Vatten och avlopp.

VA-anordning Till exempel brunn, anordning för LOD, dräneringspump, backventil, ventiler runt vattenmätare m.m.

VA-installation Ledningar och VA-anordningar på fastighetens sida om förbindelsepunkten.

Vattentjänster Tillhandahållande av dricksvatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning samt bortledande av spill- och dagvatten.

Vattentjänstlagen Lag om allmänna vattentjänster (SFS 2006:412)

VA-kollektiv Alla abonnenter som ingår i VA-verksamhetsområdet eller har anslutits genom avtal.

VA-verket Ansvarar för och bekostar drift och underhåll av den allmänna anläggningen.

Verksamhetsområde Det geografiska område inom vilket en eller flera vattentjänster har ordnats eller ska ordnas genom en allmän VA-anläggning.

U-område Område som ska vara tillgängligt för allmänna underjordiska ledningar. U-område regleras i detaljplan.

Återströmningsskydd Ett skydd för att förhindra att vatten rinner tillbaka till det allmänna VA-nätet. Kallas även backventil vid vattenledning (den enklaste varianten), se SS-EN 1717.

Egna anteckningar:

KONTAKTUPPGIFTER

Vid ny-, om- och tillbyggnad

Nyanläggning eller omläggning av va-installation inom fastighet kräver vanligtvis bygglov eller bygganmälan. Installationer ska utföras enligt bestämmelser i Boverkets Byggregler, BBR. Råd och upplysningar lämnas av Plan & Bygghuset, tfn 0322-61 62 60. Blankett för bygglov eller bygganmälan kan hämtas på kommunens hemsida, www.alingsas.se och på Plan & Bygghuset.

Ansökan om VA-anslutning gör du på särskild blankett som skickas till Alingsås kommun, VA-verket, 441 81 Alingsås. Kontakta VA-verket för information och blankett för VA ansökan, tfn. 0322-61 62 60.

Driftstörningar utanför fastighet

Vid fel på vatten- och avloppsledningar i gator och vägar utanför fastighets- och tomtgräns eller problem med missfärgat vatten, gör du felanmälan:

- Under kontorstid kommunens växel, tfn 0322-61 60 00
- Övrig tid SOS tfn 031-703 14 07.

Driftstörningar innanför fastighet

Om fel uppstår inom fastighets- och tomtgräns, se "Gula sidorna" under "Rörarbeten". Länspumpning görs av vissa firmor, se "Gula sidorna" under "Oljesaner" eller "Slamsugning".

Vid akut problem ring kommunens växel, tfn 0322-61 60 00.

Vi ger råd

Behöver du ytterligare råd eller upplysningar eller kanske fler exemplar av broschyren är du välkommen att kontakta oss på Tekniska kontoret, VA-verket.
Ring eller skriv till:

Alingsås kommun
VA-verket
441 81 Alingsås

Tfn 0322-61 60 00 vx.

E-post: tekniska.namnden@alingsas.se

Besöksadress: Sveagatan 12

På kommunens hemsida www.alingsas.se finns bland annat uppgifter om:
Taxa för anläggningsavgift
Taxa för brukningsavgift
Vattenkvalitet

För ytterligare information:

Avloppsguiden	www.avloppsguiden.se
Boverket	www.boverket.se
Håll Sverige Rent	www.hallsverigerent.se
Kemikalieinspektionen	www.kemi.se
Lantmäteriet	www.lantmateriet.se
Livsmedelsverket	www.slv.se
Naturvårdsverket	www.naturvardsverket.se
Standarder i Sverige	www.sis.se
Statens VA-nämnd	www.va-namnden.se
Svenskt Vatten	www.svensktvatten.se
Sveriges miljömål	www.miljomal.nu
Vattenportalen	www.vattenportalen.se

Producerad av:
Tekniska kontoret
Alingsås kommun, oktober 2009
Illustrerad av:
Mattias de Maré, omslag Helena Backmark
Tryckt av:
Eskils tryckeri, Borås,
ett miljömärkt tryckeri
Upplaga: 6 600 ex.

ALINGSÅS
TEKNISKA KONTORET

